Spravodajca Univerzity Mateja Bela
v Banskej Bystrici

Universitas Matthiae Belii

ERUDITIO MORES FUTURUM

Ročník 17 marec – apríl 2011 Číslo 4

OTVÁRA SA NÁM NOVÁ HODVÁBNA CESTA?

Uzatvorenie dohody o spolupráci s Lanžouskou dopravnou univerzitou v Číne

Pre medzinárodnú spoluprácu UMB síce platia priority geografického a geopolitického charakteru (vyšehradská spolupráca, celá dvadsaťsedmička EÚ, 34 krajín Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj – OECD na čele s USA, ale aj s Japonskom, spomínanou EÚ, krajinami EFTA, Tureckom a Kóreou), ale aj v nedávnej minulosti sa rozvinula aj do vzdialenejších končín svetového spoločenstva. Už v roku 2010 sa pripravili všetky podmienky na nadviazanie zmluvnej spolupráce aj s ďalekou najľudnatejšou krajinou sveta – Čínou.

V súčinnosti s partnerskou Národnou univerzitou Michaila Ostrohradského v ukrajinskom Kremenčuku sa uskutočnila pracovná cesta, ktorej cieľom bolo pripraviť všestranné podmienky pre rozvoj spolupráce v edukačnej, vzdelávacej i vedeckovýskumnej oblasti našich študentov a učiteľov. Vyústiť mala do podpísania medziuniverzitnej dohody o spolupráci. Smer: severozápadná industrializovaná Čína. Kdesi pri Vnútornom Mongolsku i Mongolskej republike. Budúci partner: Lanžouská dopravná univerzita. Najambicióznejší cieľ ako bonus: získať zelenú na prípravu etablovania Konfuciovho inštitútu.

Všetko sa vydarilo na výbornú! Posilnila sa i slovensko-ukrajinská spolupráca Banská Bystrica – Kremenčuk. Od pristátia na pekinskom letisku hlavného mesta všetko fungovalo ako hodinky. Bohatý program vnášal pocity, že navyše utekajú. Návšteva všetkých fakúlt univerzity v Lanžou, stretnutia s učiteľmi, študentmi, funkcionármi univerzity i jednotlivých pracovísk. Črtajú sa kontúry potenciálu budúcej spolupráce, ktorej návšteva otvára dvere dokorán. Tak pre učiteľov, ako aj študentov. Vrátane doktorandského štúdia environmentálnych vied a environmentálnych bezpečnostných štúdií. V utorok 22. marca rektorka UMB Dr. h. c. prof. PhDr. Beata Kosová, PhD. podpísala po prezentácii približujúcej našu univerzitu medziuniverzitnú dohodu s prezidentom LZJTU Enenom. Otvára sa nám nová hodvábna cesta 21. storočia?

prof. Ing. Igor Kosír, CSc.
prorektor pre medzinárodnú spoluprácu

ZO ŽIVOTA REKTORÁTU

DEŇ UČITEĽOV

„Jediným učiteľom hodným toho mena je ten, ktorý vzbudzuje ducha slobodného premýšľania a rozvíja cit osobnej zodpovednosti.“

Jan Amos Komenský

Vážení pedagogickí pracovníci
Univerzity Mateja Bela
v Banskej Bystrici,
milé kolegyne, kolegovia,

pri príležitosti DŇA UČITEĽOV
Vám v mene celého vedenia univerzity želám veľa osobných síl do náročnej pedagogickej práce, veľa trpezlivosti a odhodlania venovať sa mladým, rôznorodým študentom a veľa úcty od okolia za napĺňanie nedocenenej, ale pre život a budúcnosť našej krajiny rozhodujúcej úlohy, akou je vzdelávanie dorastajúcich generácií.

Beata Kosová
rektorka

Významné zahraničné návštevy na Rektoráte UMB

Dňa 23. februára 2011 navštívil Univerzitu Mateja Bela mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Francúzskej republiky v Slovenskej republike J. E. pán Jean-Marie Bruno, ktorého sprevádzala delegácia v zložení: pán M. Guillaume Robert – radca pre spoluprácu a kultúrnu činnosť, pán Rachid Makhloufi – ataše pre vedeckú, technickú a univerzitnú spoluprácu, a pán Jacques Bortuzzo – ataše pre spoluprácu vo francúzskom jazyku. Hostí prijali rektorka UMB Dr. h. c. prof. PhDr. Beata Kosová, CSc., prorektor pre medzinárodnú spoluprácu prof. Ing. Igor Kosír, CSc. a zástupcovia fakúlt. Predmetom rokovania boli najmä francúzsko-slovenské priority v oblasti univerzitnej a vedeckej spolupráce a založenie Francúzsko-slovenského univerzitného inštitútu v Banskej Bystrici.

Investičné akcie UMB v roku 2010

V roku 2010 boli na UMB realizované a ukončené investičné akcie s celkovým nákladom 644 682 €, z toho 417 110 € (64,7 %) bolo hradené z projektov ŠF EÚ v rámci operačného programu veda a výskum. Rekonštrukcia telovýchovného traktu s termínom začatia v roku 2010 a ukončením stavby v januári 2011 s celkovým nákladom 801 483 €. Všetky stavby boli ukončené v riadne plánovaných termínoch.

Popis jednotlivých investičných akcií

Datacentrum na EF – Cesta na amfiteáter 1

Predmetom realizácie objektu bola rekonštrukcia garáží s riešením nových dispozičných priestorov a rozšírením priestorov pre umiestnenie centrálneho komunikačného uzla univerzitnej siete a tým vytvorenie podmienok pre sústredenie dátových tokov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Celkový náklad investície predstavoval 113 081 €, z toho 84 986 € bolo hradených z projektov ŠF EÚ v rámci operačného programu veda a výskum, z fondu reprodukcie 13 962 € a z fondu opráv 28 095 €.

pred rekonštrukciou

po rekonštrukcii

FPV UMB – Katedra geografie, geológie a krajinnej ekológie, Tajovského 36 (Gaudeamus)

Predmetom realizácie objektu bola rekonštrukcia na prízemí s riešením nových dispozičných priestorov a rozšírením priestorov nadstavbou poschodia. Jednalo sa o vybudovanie štyroch nových kancelárií, sociálneho zariadenia a vstupnej haly s kuchynským kútom. V rámci rekonštrukcie bola zrealizovaná kompletná výmena krovu, nová konštrukcia dreveného schodiska, nové výplne otvorov s izolačným dvojsklom a zateplenie objektu, čím sa objekt zaradil v energetickej triede do skupiny „B".

Rekonštruovaná budova „Gaudeámus" bude slúžiť pre potreby nového študijného programu aplikovaná geológia. Pre nový odbor sa získali potrebné laboratórne a technické miestnosti a kancelárie.

Rekonštrukcia objektu bola ukončená v 08/2010 s rozpočtovým nákladom 142 957 €, z toho 4 344 € bolo hradených z projektov ŠF EÚ v rámci operačného programu veda a výskum, z fondu reprodukcie 117 859 € a z fondu opráv 20 754 €.

pred rekonštrukciou

po rekonštrukcii

FPV UMB – Katedra životného prostredia, Tajovského 55

Objekt školskej budovy, v ktorej je umiestnená Katedra životného prostredia FPV UMB sa nachádza v areáli športovísk na Tajovského ulici 55 v Banskej Bystrici.

Dôvodom rekonštrukcie bolo potrebné znížiť energetické straty budovy a zlepšiť podmienky vyučovacieho procesu.

V rámci rekonštrukcie budovy boli zrealizované nasledovné stavebné úpravy:

- zateplenie strechy a fasády budovy,
- výmena strešnej krytiny a bleskozvodu,
- vybudovanie nového vstupného zádveria do budovy s čistiacimi zónami a novým prístupovým chodníkom,

- výmena sociálnych zariadení,
- obnova podláh, vnútorných stien a podhľadov v miestnostiach a chodbách s kompletnou obnovou elektroinštalácie (zásuvkové a svetelné obvody),
- vykurovanie konvektormi s automatickou reguláciou teploty,
- zabezpečovacie zariadenie budovy.

Rekonštrukcia objektu bola ukončená v 10/2010 s rozpočtovým nákladom 374 682 €, z toho 327 780 € bolo hradených z projektov ŠF EÚ v rámci operačného programu veda a výskum a z fondu reprodukcie 46 902 €.

pred rekonštrukciou

po rekonštrukcii

FHV UMB – telovýchovný trakt, Tajovského 40

V rámci rekonštrukcie boli vykonané nasledovné práce:

- Rekonštrukcia veľkej telocvične s vybavením (nové basketbalové koše, podhľady, svietidlá a pod.) gymnastickej a zrkadlovej telocvične.
- Rekonštrukcia sociálnych zariadení a šatní s vybavením.
- Rekonštrukcia elektroinštalácie, telefónnych rozvodov KTVŠ a núdzového osvetlenia, čiastočná úprava kancelárií KTVŠ.
- Rekonštrukcia sociálnych priestorov Katedry techniky a technológií FPV.
- Rekonštrukcia vzduchotechniky s anemostatmi pre telocvičňu a bazén s rekuperáciou vzduchu (odvlhčenie bazéna) a automatickou reguláciou ovládanou centrálne z dispečingu energetiky.
- Bezbariérový prístup do telovýchovného traktu (elektrická plošina na schodoch).
- Rekonštrukcia strechy s novou tepelnoizolačnou a hydroizolačnou vrstvou.
- Vyčistenie kanalizačného systému.

Rekonštrukcia bola realizovaná od septembra 2010 do konca januára 2011. Celkové náklady boli vo výške 801 483 €, z toho 793 000 € bolo hradených zo ŠR MŠVVa Š SR a z fondu reprodukcie 8 339 €.

Otvorenie telovýchovného traktu na FHV UMB

Dňa 11. februára 2011 rektorka UMB Dr. h. c. prof. PhDr. Beata Kosová, PhD. spolu s kvestorkou Ing. Ruženou Fraňovou slávnostne uviedli do prevádzky zrekonštruovaný telovýchovný trakt na Fakulte humanitných vied UMB, Tajovského 40, Banská Bystrica.

Otvorenie sa uskutočnilo za prítomnosti vedenia Fakulty humanitných vied UMB, Fakulty prírodných vied UMB, zamestnancov Katedry telesnej výchovy a športu (KTVŠ) Fakulty humanitných vied UMB, zamestnancov odboru prevádzky a investícií Rektorátu UMB, ako aj zástupcov realizátora stavby I.K.M REALITY – STAVING, projektantov a technického dozoru investora.

Za dodržanie plánovaného termínu realizácie počas prevádzky patrí poďakovanie všetkým zúčastneným – dodávateľom, zamestnancom odboru prevádzky a investícií Rektorátu UMB, zástupcom fakúlt a zamestnancom KTVŠ FHV UMB.

Ing. Pavel Gordan
vedúci odboru prevádzky R UMB

Výhercovia Súťaže pre uchádzačov o štúdium na vysokej škole o Cenu Slovenskej sporiteľne

Partner projektu:

V roku 2011 sme v spolupráci s naším dlhoročným finančným partnerom Slovenskou sporiteľňou, a. s., pripravili súťaž o atraktívne ceny pre uchádzačov o štúdium na vysokej škole. Súťaž trvala do 6. marca 2011 a vyžrebovanie výhercov sa uskutočnilo dňa 16. marca 2011 v sídle Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Do súťaže sa zapojilo 382 účastníkov, z toho do žrebovania bolo zaradených 292 účastníkov, ktorí správne odpovedali na min. 7 z 8 otázok. Kandidátov na výhercov vyžrebovala v zmysle pravidiel súťaže rektorka UMB *Dr. h. c. prof. PhDr. Beata Kosová, CSc.* za prítomnosti prorektora pre vzťahy s verejnosťou *PaedDr. Štefana Porubského, PhD.*, prorektorky pre pedagogickú činnosť *prof. Ing. Miloty Vetrákovej, PhD.* a zástupkyne Slovenskej sporiteľne, a. s., *Ing. Daniely Valuchovej*. Dňa 12. apríla 2011 si výhercovia prevzali ceny na Rektoráte UMB z rúk rektorky UMB a regionálnej riaditeľky Slovenskej sporiteľne, a. s., *Ing. Jozefy Danovej*.

Výherca 1. ceny (Notebook HP Pavilion dv7-4150ec + taška na notebook DICOTA) ***Ľubomír Kubáň z Turian***

Výherca 2. ceny (mobilný telefón HTC HD 7 ENG) ***Matej Nosál zo Žiliny***

Výherkyňa 3. ceny (Apple iPod touch 8GB) ***Andrea Majlingová zo Zvolena***

VÝHERCOM SRDEČNE BLAHOŽELÁME
A PRAJEME VEĽA ŠŤASTIA PRI PRIJÍMACÍCH POHOVOROCH!

Mgr. Simona Štepanovícová, Ing. Marián Lihan, referát marketingovej komunikácie R UMB

VEDA NA UNIVERZITE

Nikdy a pozoruhodné návraty s Dr. h. c. Albertom Marenčinom

Štvrtá vedecká kaviareň so spisovateľom, scenáristom, dramaturgom a výtvarníkom Albertom Marenčinom sa uskutočnila v Bohéma klube Štátnej opery v Banskej Bystrici za podpory projektu Centra vedecko-technických informácií Slovenskej republiky v Bratislave.

Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici pokračuje v organizovaní cyklických podujatí vedecká kaviareň, zameraných na popularizáciu vedy, techniky a umenia, ktoré sú určené širšej odbornej i laickej verejnosti. Albert Marenčin bol prvým hosťom z oblasti umenia, čo našlo širokú odozvu nielen v zázemí univerzity,

ale predovšetkým v širšej odbornej verejnosti, čoho dôkazom bola prítomnosť mnohých významných osobností z oblasti výtvarného umenia, architektúry, spisovateľskej a novinárskej obce i filmu. Jedinečnosť podujatia potvrdila prítomnosť predstaviteľov akademickej obce z prostredia Pedagogickej fakulty UMB.

V moderovanom rozhovore s doc. PaedDr. Jaroslavom Uhelom, ArtD. odzneli zásadné slová z viacerých okruhov – okrem jeho výlomkov zo životopisu, predovšetkým na jeho všestrannosť – zvlášť na autorovu umeleckú tvorbu s dôrazom na film, dramaturgiu, výtvarníctvo a prekladovú tvorbu. Okrem toho svoje osobitné miesto mala Banská Bystrica ako fenomén v živote autora jednak vo vzťahu k príbuzenstvu, k banskobystrickým umelcom, ale aj k povstaleckej minulosti. Spontánny záujem prítomných vzbudila sekvencia venovaná surrealizmu a patafyzike. Súčasťou kaviarne bola improvizovaná výstava v priestoroch Bohéma klubu, výber z jeho autorskej tvorby koláží a možnosť diskusie s autorom ku jeho celoživotnej knižnej produkcii, ktorá bola hosťom podujatia k dispozícii pre osobné prehliadnutie. Atmosféra vedeckej kaviarne bola vynikajúco dotváraná hudobnou produkciou (francúzske melódie) v podaní prof. Bela Felixa.

Najdôležitejším prínosom vedeckej kaviarne v Bohéma klube sa stala skutočnosť, že atmosféra, obsažnosť, aj prostredie výrazne prispeli k prehlbovaniu kultúrno-umeleckej edukácie s dôrazom na estetické a mravné hodnoty, nielen s prihliadnutím na prítomných študentov. Neformálna kultúrno-umelecká edukácia Alberta Marenčina prispela k formovaniu hodnotovej orientácie, a prostredníctvom jeho života a diela sa nielen prítomným odkryli postoje k hodnotám umeleckým, estetickým, politickým, mravným, sociálnym a vzdelávacím.

NAŠI JUBILANTI

Viacerí zamestnanci univerzity oslávia v období mesiacov **marec – apríl 2011** významné životné jubileum. V mene všetkých zamestnancov, študentov a priateľov univerzity im srdečne blahoželáme a do ďalších rokov prajeme všetko najlepšie, veľa pevného zdravia, šťastia a spokojnosti v osobnom i profesionálnom živote.

Redakčná rada

PhDr. Marta Kováčová, PhD.
Marta Pišková
Eva Šimková
PhDr. Elena Vallová, PhD.
Doc. PaedDr. Dana Hanesová, PhD.
Daniel Drienka
Doc. PaedDr. Jiří Michal, PhD.
RNDr. Ivan Vaňo
Miroslav Roháč
Doc. JUDr. Vlasta Kunová, CSc.
Prof. Ing. Ján Zelený, CSc.
Doc. PhDr. Jolana Darulová, CSc.
Prof. ThDr. Jozef Krajči, PhD.

Médiá o nás

Dátum	Periodikum	Príspevok	Obsah
5.1.2011	Pravda	Dvanásť najkrajších Slovenok - toto je finálová zostava Miss 2011	Finalistky súťaže Miss 2011. Medzi finalistkami študentka Jana Valigurová – Pedagogická fakulta UMB.
11.1.2011	Denník šport	Procházková: „Riskovať? Mohla by som odpadnúť...“	Bežkyňa Alena Procházková odstúpila z pretekov tour de Ski zo zdravotných dôvodov.
29.1.2011	www.24hod.sk	Procházková získala na univerziáde zlato	Najlepšia súčasná slovenská bežkyňa na lyžiach Alena Procházková si na XXV. Svetovej zimnej univerziáde v tureckom Erzurume vybojovala v šprinte voľnou technikou zlatú medailu.
29.1.2011	www.topky.sk	Biatlonista Kazár získal na univerziáde bronz	Vo vytrvalostných pretekoch na 20 km vybojoval biatlonista Matej Kazár bronzovú medailu na 25. Svetovej zimnej univerziáde v tureckom Erzurume.
29.1.2011	SME	Biatlonista Kazár bronzový na 20 km	Vo vytrvalostných pretekoch na 20 km vybojoval biatlonista Matej Kazár bronzovú medailu na 25. Svetovej zimnej univerziáde v tureckom Erzurume.
29.1.2011	SME	Lyžiarka Procházková získala na univerziáde zlato	Slovenská reprezentantka v behu na lyžiach Alena Procházková získala v sobotu na Svetovej zimnej univerziáde v tureckom Erzurume zlatú medailu v šprinte voľnou technikou.
29.1.2011	www.topky.sk	Procházková získala na univerziáde zlato v šprinte	Slovenská reprezentantka v behu na lyžiach Alena Procházková zíkslala v sobotu na Svetovej zimnej univerziáde v tureckom Erzurume zlatú medailu v šprinte voľnou technikou.
29.1.2011	Denník šport	Biatlonista Kazár získal na univerziáde bronz	Slovensko sa dočkalo prvej medaily na Svetovej zimnej univerziáde v tureckom Erzurume. V sobotu ju vybojoval vo vytrvalostných pretekoch biatlonistov Matej Kazár.
29.1.2011	www.sportal.sk	Biatlonista Kazár na univerziáde bronzový na 20 km	Vo vytrvalostných pretekoch na 20 km vybojoval biatlonista Matej Kazár bronzovú medailu na 25. Svetovej zimnej univerziáde v tureckom Erzurume.
31.1.2011	Denník šport	„Šeherezáda“ Procházková	Na Svetovej zimnej univerziáde pre Slovenské bežecké zlato a biatlonový bronz.
31.1.2011	Hospodárske noviny –online	Bežkyňa na lyžiach Procházková vybojovala druhé zlato	Slovenská reprezentantka v behu na lyžiach Alena Procházková získala v pondelok na Svetovej zimnej univerziáde v tureckom Erzurume už druhú zlatú medailu.
31.1.2011	Webnoviny	Procházková získala na univerziáde ďalšie zlato	Slovenská reprezentantka Alena Procházková získala v tureckom Erzurume ďalšiu zlatú medailu, tentoraz v skiatlone.
31.1.2011	www.cas.sk	Procházková má druhé zlato! Po šprinte vyhrala aj skiatlon	Slovenská reprezentantka Alena Procházková získala v tureckom Erzurume ďalšiu zlatú medailu, tentoraz v skiatlone.
31.1.2011	www.pluska.sk	Procházková má druhé zlato	Slovenská reprezentantka v behu na lyžiach Alena Procházková získala v pondelok na Svetovej zimnej univerziáde v tureckom Erzurume už druhú zlatú medailu.
31.1.2011	www.noviny.sk	Procházková získala zlato aj v skiatlone	Slovenská reprezentantka v behu na lyžiach Alena Procházková získala v pondelok na Svetovej zimnej univerziáde v tureckom Erzurume už druhú zlatú medailu.
31.1.2011	www.sportovenoviny.sk	Procházková rozhodla v dramatickom špurte o ďalšom zlate	Slovenská reprezentantka v behu na lyžiach Alena Procházková opäť potvrdila, že patrí do užšej svetovej špičky. V pondelňajšom skiatlone na 5+5km klasickou a voľnou technikou s hromadným štartom si vybojovala už druhý najcennejší kov.
31.1.2011	Atlas Sk – internetové noviny	SZU-beh na lyžiach: Slovenka Procházková získala zlato aj v skiatlone	Slovenská reprezentantka v behu na lyžiach Alena Procházková získala v pondelok na Svetovej zimnej univerziáde v tureckom Erzurume už druhú zlatú medailu.
8.3.2011	SME	František Guldan na Globsecu	O medzinárodnom fóre Globsec. V pozadí podujatia stojí generácia, ktorá vzišla z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a z mimovládnej organizácie Euroatlantické centrum.
8.3.2011	Pravda	Na fakultách študujú aj vlastní zamestnanci	Medzi externými poslucháčmi Právnickej fakulty UMB sú aj dve zamestnankyne dekanátu. Problém so vzdelávaním vlastných zamestnancov univerzity.

Ing. Marián Lihan, referát marketingovej komunikácie R UMB

PRÍSPEVKY FAKÚLT

Spomienka na prof. Ing. Ľubicu Švantnerovú, PhD.

**** 23. júna 1954 - † 14. februára 2011***

S hlbokým zármutkom v srdci sme v pondelok 14. februára 2011 prijali správu, že nás navždy opustila naša dlhoročná kolegyňa prof. Ing. Ľubica Švantnerová, PhD., ktorá viac ako polovicu svojho života zasvätila práci na vysokej škole, na Ekonomickej fakulte Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Profesorka Švantnerová začala svoju profesionálnu vysokoškolskú kariéru v roku 1980 ako interná ašpirantka na Fakulte ekonomiky služieb a cestovného ruchu v Banskej Bystrici. V roku 1988 obhájila kandidátsku prácu v odbore „odvetvové a prierezové ekonomiky“, vedecko-pedagogický titul docent v „odbore riadenie a ekonomika podnikov“ získala v roku 1997 a svoj kvalifikačný rast zavŕšila udelením vedecko-pedagogického titulu profesor v odbore „odvetvové a prierezové ekonomiky“ v roku 2006.

V rokoch 1981 až 1989 zastávala pozíciu zástupkyne riaditeľa a v rokoch 1990 – 1992 riaditeľky Výskumného ústavu služieb Vysokej školy ekonomickej v Banskej Bystrici, neskôr Inštitútu rozvoja obcí, miest a regiónov. Od roku 1994 pôsobila neustále vo vrcholovej manažérskej pozícii na fakulte. V rokoch 1994 až 1999 bola prodekankou pre rozvoj, v období rokov 2000 až 2002 zastávala funkciu dekanky Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela, v období 2003 až 2008 bola vedúcou Katedry regionálneho rozvoja a verejnej správy a od roku 2007 takmer až do svojho odchodu prodekankou pre vedeckovýskumnú činnosť a štatutárnou zástupkyňou dekanky Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela.

Počas svojho pôsobenia sa významnou mierou zaslúžila o etablovanie a rozvoj študijných programov na fakulte, najmä v odbore „verejná ekonomika a služby“, v rámci ktorého bola garantkou inžinierskeho študijného programu „ekonomika a správa území“, spolugarantkou doktorandského štúdia a spolugarantkou habilitačného konania a konania na vymenúvanie profesorov.

Spomedzi mnohých prínosov pre Ekonomickú fakultu UMB je potrebné zdôrazniť jej osobnú zásluhu o vznik a rozvoj detašovaného pracoviska fakulty v Spišskej Novej Vsi a rozvoj občianskeho združenia Ekonómia, ktoré od roku 2003 až do svojho odchodu riadila. Pôsobila v mnohých orgánoch a organizáciách na úrovni fakulty, univerzity a ďalších inštitúcií v Slovenskej republike i v zahraničí. Bola členkou viacerých redakčných rád, členkou Vedeckej rady Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela, členkou mnohých komisií. Jej osobnou a srdcovou záležitosťou bolo dobré fungovanie a rozvoj Centra rozvoja doktorandov na Ekonomickej fakulte Univerzity Mateja Bela.

Svoje celoživotné poslanie byť pedagógom napĺňala každodennou náročnou prácou v mnohých komisiách a inštitúciách, ako aj v manažérskych pozíciách na Ekonomickej fakulte, no najmä ako človek ústretový a chápavý k svojim študentom i kolegom. S láskou a obetavosťou vychovala mnoho úspešným absolventov bakalárskeho, inžinierskeho i doktorandského štúdia.

Profesorka Švantnerová obetovala svojej práci oveľa viac, ako sa od nej očakávalo, navyše bola človekom obrovských morálnych kvalít. Bola nesmierne dôležitou a neodmysliteľnou súčasťou Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela, ktorej venovala 30 rokov svojho žiaľ krátkeho života. Stála pri jej vzniku a formovaní a významnou mierou sa zaslúžila o jej úspešné etablovanie medzi vysokoškolskými inštitúciami.

Jej obetavá práca bola zhmotnená v mnohých aktivitách, ktoré sú súčasťou každodenného života vysokej školy, počnúc

vyučovacím procesom, vedeckým výskumom, publikačnou činnosťou, akreditáciou Univerzity Mateja Bela a mnohých ďalších. Pani profesorka Švantnerová bola váženým, uznávaným a akceptovaným odborníkom v oblastiach, ktorým zasvätila svoje pedagogické i vedeckovýskumné aktivity na Slovensku i v zahraničí. Vypovedajú o tom i mnohé ocenenia a uznania, ale najmä rešpekt a úcta zo strany študentov i kolegov.

Všetkým, ktorí sme profesorku Švantnerovú poznali, bude veľmi chýbať. Ako odborník, profesionál, no najmä ako človek s veľkým a láskavým srdcom. Vždy ju potešilo milé slovo, kytička kvetov, úspechy fakulty, kolegov i študentov. Nikdy na ňu nezabudneme, nikdy nezabudneme na jej milý a prívetivý úsmev, nikdy nezabudneme na úprimné slová podpory a povzbudenia. Nezabudneme na jej ochotu podať pomocnú ruku a podeliť sa o svoje poznatky, skúsenosti i dobre mienené rady. Bola náročná na seba i na druhých, ale zároveň bola spravodlivá, zásadová a plne oddaná svojej práci. To všetko na úkor vlastného času, síl i zdravia.

Vážená pani profesorka Švantnerová, úprimne a z hĺbky srdca ďakujeme za všetko, čo ste pre nás urobili. Ďakujeme za Vašu obetavosť a oddanosť Katedre regionálneho rozvoja a verejnej správy, za Vašu oddanosť Ekonomickej fakulte i Univerzite Mateja Bela. Navždy zostávate v našich srdciach, navždy budete súčasťou inštitúcie, ktorej ste venovali všetko. Snáď len čas zahojí hlboké rany, snáď len čas zmierni smútok.

Česť Vašej pamiatke.

Vladimír Hiadlovský
dekan Ekonomickej fakulty UMB
Radoslav Kožiak
vedúci KRRaVS Ekonomickej fakulty UMB

Prednáška podpredsedu vlády a ministra financií SR Ivana Mikloša na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov UMB

alebo

„Ako neexistuje kresťanstvo bez pekla, neexistuje ani ekonomika bez bankrotu“
(Ivan Mikloš, 24. 2. 2011, Banská Bystrica).

Dňa 24. februára na pozvanie dekana Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB prof. Kulašika už po piatykrát za sebou v pravidelnom intervale zavítal na fakultu minister financií SR Ivan Mikloš so svojou prednáškou.

Pokiaľ po minulé roky sa diskusia so študentmi orientovala na témy spojené s dynamikou reforiem na Slovensku, vstupom Slovenska do eurozóny, hospodárskou politikou štátu v čase krízy, resp. poznatkovo orientovanou spoločnosťou, tento rok sa stal predmetom diskusie *Európsky finančný stabilizačný mechanizmus* (ďalej aj „EFSM“) *a postoje Slovenskej republiky k jeho vytváraniu*.

V úvode prednášky minister financií analyzoval niektoré z príčin vzniku globálnej finančnej a hospodárskej krízy, pričom za zásadné označil extenzívnu spotrebu, prepojenosť globálnych finančných trhov a vplyv komunistickej doktríny, v dôsledku ktorej sa zvyšoval tlak na vyššiu mieru redistribúcie štátnych financií. Práve takýto spôsob hospodárenia štátov bol podobne ovplyvnený aj politickým cyklom, teda tlakom na znovuzvolenie politických elít, v závislosti od ktorej dnes prichádza k príliš vysokej miere redistribúcie a zadlžovania štátov. Pri konkretizácii zlého hospodárenia štátov vo svete, minister zdôraznil najmä príklady USA, Japonska a Grécka, v ktorých miera zadlžovania prekročila 60% úrovne HDP. V poslednom prípade podpredseda vlády SR takisto analyzoval nárast reálnych miezd vo verejnom sektore Grécka (o +76,6% v období rokov 1999 – 2009), pričom ho porovnal s verejným sektorom v Nemecku, kde za rovnako sledované obdobie prišlo k poklesu o – 1,5%. Aj z tohto dôvodu, ako aj z dôvodu trvalého neplnenia Maastrichtských kritérií, resp. pozmeňovania reálneho stavu rozpočtu a deficitu, bol skutočný zistený deficit Grécka v októbri 2009 až na úrovni 15,5% HDP. Prednášajúci ale upozornil aj na stav v ostatných členských krajinách eurozóny, kedy väčšina štátov s výnimkou Luxemburska a Fínska Maastrichtské kritériá neplní.

V otázke postojov Slovenskej republiky ku gréckej pôžičke a k Európskemu finančnému stabilizačnému mechanizmu (máj 2010) minister financií odôvodnil odmietnutie pôžičky Grécku vládou Slovenskej republiky nemožnosťou solidárneho prístupu „chudobnejších krajín k bohatším“, „zodpovedných krajín k nezodpovedným“ a „štátov k majiteľom a manažérom bánk“. Podobne tak Ivan Mikloš vyslovil námietky voči spôsobu tvorby/plnenia Európskeho finančného a stabilizačného mechanizmu, ktoré by z pohľadu vlády SR malo byť postavené na sile ekonomiky jednotlivých štátov a nie na upísanom podiele v Európskej centrálnej banke. V tejto súvislosti analyzoval dve alternatívy – postavenie tvorby EFSM na sile ekonomiky štátu prerátanej cez HDP a zložený mechanizmus, ktorý by zohľadňoval výšku HDP štátu a zároveň silu bankového sektora v členskej krajine eurozóny. Aplikáciou týchto mechanizmov by sa tak slovenský vklad do EFSM pohyboval na úrovni cca 40% oproti súčasnému návrhu.

A nakoniec, východiská zo súčasnej situácie v eurozóne načrtol minister financií vo svetle medzinárodných rokovaní o reštrukturalizácii dlhu Grécka a prenesení vyššej miery spoluzodpovednosti za poskytovanie pôžičiek na majiteľov a manažérov bánk.

V závere prednášky Ivan Mikloš diskutoval so študentmi fakulty, pričom na otázku budúceho vytvárania fiškálnej únie odpovedal vysokými nákladmi na transfery z bohatších krajín, čím sa tento model stáva veľmi málo pravdepodobný a k otázke potenciálnej reprodukcie „*eurosklerózy*“ zo 70. rokov sa vyjadril optimisticky.

V rozlúčkovom príhovore podpredseda vlády SR a minister financií poďakoval za pozvanie a prisľúbil návštevu aj na budúci rok.

PhDr. Ivan Pešout, PhD.
Fakulta politických vied
a medzinárodných vzťahov UMB

Pobyt študentov Fontys univerzity v Tilburgu (NL) na UMB v rámci medzinárodného projektu European Values Education

V dňoch 27. 11. – 4. 12. 2010 navštívili Katedru geografie, geológie a krajinnej ekológie Fakulty prírodných vied UMB študenti Fontys univerzity v Tilburgu (Holandsko). Išlo o výmenný pobyt študentov organizovaný v rámci riešenia medzinárodného projektu LLP Comenius s názvom EVE (European Values Education) financovaného Európskou komisiou. Súčasťou tohto projektu je okrem UMB ďalších päť európskych univerzít, a to Fontys University (NL, hlavný koordinátor projektu EVE), University of Tilburg (NL), University of London (GB), University of Potsdam (DE) a Bogazici University (Istanbul, TR).

Riešitelia projektu počas konferencie v B. Bystrici – prijatie na radnici

Projekt nadväzuje na výskum európskych hodnôt (European Values Study) organizovaný Univerzitou v Tilburgu v 45 krajinách Európy. Výsledky tohto výskumu sú spracované o. i. aj vo forme máp vydaných v Atlase európskych hodnôt (Atlas of European Values, www.atlasofeuropeanvalues.eu). Projekt EVE (2009 – 2012) sa snaží využiť tieto dáta a mapy v edukácii, predovšetkým v geografii, ale aj v dejepise, občianskej náuke a vo vyučovaní cudzích jazykov. Riešitelia projektu z každej zapojenej krajiny (za Slovensko, resp. UMB sú to Mgr. Tibor Madleňák a Mgr. Peter Barto) pripravujú inovatívne učebné materiály pre jednotlivé tematické okruhy, ku ktorým sa vzťahujú hodnoty Európanov (práca, náboženstvo, rodina, spoločnosť). Tieto sú potom prediskutované v rámci celého kolektívu riešiteľov počas pravidelných pracovných konferencií (v marci 2011 je hostiteľskou inštitúciou pre toto stretnutie UMB). Následne sú tieto učebné materiály aplikované v praxi počas výmenných pobytov študentov (v učiteľských študijných programoch) z partnerských univerzít. Minulý rok to bol výmenný pobyt študentov medzi UMB a Univerzitou v Postupime (DE), tento rok išlo o spomínaný pobyt desiatich študentov z Fontys univerzity v Tilburgu (NL), ktorých sprevádzal vedúci riešiteľ celého projektu Dr. Uwe Krause. Na slovenskej strane dopĺňalo pracovný tím desať študentov z Katedry geografie, geológie a krajinnej ekológie FPV UMB a Katedry anglistiky a amerikanistiky FHV UMB.

Holandskí a slovenskí študenti pri práci na projekte

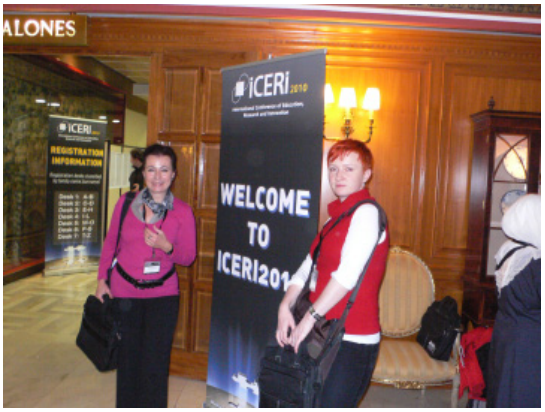
Výučovacia hodina na strednej škole v rámci výmenného pobytu študentov

Študenti pracovali v zmiešaných slovensko-holandských dvojiciach. Každá dvojica si najskôr vybrala tému hodiny týkajúcu sa problematiky rodiny v Európe. Následne si pripravili plán vyučovacej hodiny na základe poskytnutých učebných materiálov, ktorých dôležitou súčasťou bol o. i. súbor inovatívnych učebných metód vhodných pre prácu s mapami z Atlasu európskych hodnôt. Tieto metódy boli zamerané predovšetkým na motiváciu žiakov, formulovanie názorov a postojov, rozvíjanie schopnosti argumentovať a diskutovať, ako aj prehlbovať kritické myslenie. Základným konceptom, ktorý stál v pozadí všetkých hodín bola diverzita (*diversity*) Európanov a ich hodnôt. Všetky dvojice následne odučili svoje vzorové hodiny na stredných školách (Gymnázium J. G. Tajovského v Banskej Bystrici, Gymnázium A. Sládkoviča v Banskej Bystrici, Katolícke gymnázium Š. Moysesa v Banskej Bystrici, Bilingválne evanjelické gymnázium J. Tranoscia v Liptovskom Mikuláši) na hodinách geografie a anglického jazyka. Všetky hodiny boli odučené len v anglickom jazyku, čomu bol prispôsobený aj výber stredných škôl, tried a študentov v triedach. Skúsenosti z hodín boli následne analyzované všetkými účastníkmi výmenného pobytu. Evaluácie zahŕňali a hodnotili rôzne aspekty, od práce s poskytnutými učebnými materiálmi, cez kvalitu pripravených učebných stratégií, vyučovanie v národne zmiešaných dvojiciach až po skúsenosti s vyučovaním v zahraničí (pre holandských študentov). Z týchto rôznych uhlov pohľadu bol program síce náročný, ale aj veľmi zaujímavý, a to nielen pre participujúcich študentov UMB a Fontys univerzity, ale aj pre žiakov na stredných školách a ich učiteľov. Pre desať študentov UMB, budúcich učiteľov, to bola veľmi významná a jedinečná skúsenosť počas ich štúdia, ktorá sa rozšíri a doplní v apríli 2011, kedy bude v Holandsku prebiehať druhá časť tohto výmenného pobytu, jej organizátorom bude Fontys univerzita v Tilburgu.

Mgr. Tibor Madleňák
Katedra geografie, geológie a krajinnej ekológie FPV UMB

Aktívna účasť členiek riešiteľského tímu projektu APVV-0026- 07 na medzinárodnej konferencii ICERI 2010 v Madride

V dňoch 15. – 17. novembra 2010 sa členky Katedry elementárnej a predškolskej pedagogiky Pedagogickej fakulty UMB zúčastnili na medzinárodnej konferencii ICERI 2010 (***International Conference of Education and Research***), ktorá sa konala v Madride (Španielsko).

Prof. PhDr. Bronislava Kasáčová, CSc., zodpovedná riešiteľka projektu AOVV-0026-07 s názvom Profesia učiteľa preprimárnej edukácie a profesia učiteľa primárnej edukácie v dynamickom poňatí, vo svojom príspevku prezentovala čiastkové výsledky získané v priebehu riešenia projektu so zameraním na profesiu učiteľa primárneho vzdelávania. Zamerala sa hlavne na analýzu profesijných činností vykonávaných v priebehu pracovného týždňa. Svoju pozornosť upriamila na tie profesijné činnosti učiteľa primárneho vzdelávania, ktoré učitelia vykonávajú v priebehu víkendov.

PaedDr. Simoneta Babiaková, PhD. v prezentovanom príspevku auditórium oboznámila s parciálnymi výsledkami projektov, na ktorých riešení sa aktívne podieľa, a ktoré spolu do istej miery súvisia – jedným z nich je práve uvedený projekt. Vo svojej prezentácii parciálnych výsledkov riešenia výskumného projektu predstavila oblasť profesijných činností učiteľa primárneho vzdelávania zameranú na rozvoj sebavzdelávania a vzdelávania iných kolegov. Časť prezentácie venovala aj výsledkom výskumu realizovaného v rámci projektu spolufinancovaného zo zdrojov EÚ s názvom *Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť – analýza vzdelávacích potrieb pedagogických zamestnancov.* Mgr. Mariana Cabanová, PhD. zasa analyzovala výskum o učiteľoch. Konkrétne hovorila o kategorizácii výskumov o učiteľoch a vybraných výskumoch realizovaných v rámci EÚ – bližšie ich charakterizovala a analyzovala. Svoju pozornosť sústredila najmä na profesiografický výskum zameraný na snímanie profesijných činností učiteľa primárneho a preprimárneho vzdelávania, ktorý bol v posledných dvoch rokoch realizovaný v Slovenskej republike. V závere prezentovala čiastkové výsledky z riešenia projektu APVV-0026-07.

Na konferencii sa aktívne zúčastnilo takmer 700 účastníkov zo 65 krajín. Odznelo 450 príspevkov formou prezentácií a 160 posterov. Postkonferenčný zborník na CD obsahuje 1030 publikovaných príspevkov. Je potešujúce, že na tomto medzinárodnom fóre mala svoje zastúpenie aj Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici.

„Táto práca bola podporovaná Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-0026-07“.

Mgr. Mariana Cabanová, PhD.
Katedra elementárnej a predškolskej pedagogiky PF UMB

Slávnostné uvedenie monografie o vydre riečnej na Slovensku

Predná strana (obálka) publikácie

Dňa 17. marca 2011 sa v priestoroch zasadačky dekanátu Fakulty prírodných vied UMB v Banskej Bystrici uskutočnilo slávnostné uvedenie monografie „Vydra riečna na Slovensku – rozšírenie, biológia ohrozenia a ochrana." Publikácia je dielom 4-členného autorského kolektívu (Peter Urban, Ján Kadlečík, Ján Topercer, Zuzana Kadlečíková). Do života ju uviedli symbolicky rybími šupinami dekan Fakulty prírodných vied UMB Alfonz Gajdoš a riaditeľka Správy CHKO Poľana Vladimíra Fabríciusová.

Vydra riečna z čeľade lasicovitých je ohrozeným a chráneným druhom. Patrí medzi kľúčové, vlajkové, ale aj konfliktné druhy živočíchov v dôsledku ekonomických strát, ktoré spôsobuje na rybách. Preto je nutné realizovať jej systematický výskum a monitoring. Cieľom publikácie, ktorá je na 132 stranách rozdelená do 10 kapitol (v anglickom jazyku so slovenským súhrnom) je zhrnúť poznatky o rozšírení a biológii vydry riečnej na Slovensku, analyzovať faktory ohrozenia a načrtnúť ochranárske a manažmentové opatrenia zabezpečujúce priaznivý stav tohto druhu.

Krstní rodičia (vľavo) a dvaja z autorov publikácie (vpravo) pri krste monografie

Mgr. et M.Sc. Juraj Švajda, PhD.
Katedra biológie a ekológie FPV UMB
autorka fotografií: Erika Urbanová

Úspešný koniec medzinárodného projektu Višegrádske zborové mosty

Visegrad Fund 2010 years

Zborový spev, tento krásny druh hudobného umenia, vždy ľudí spájal, prekonával diaľky, jazykové a iné bariéry. Pri zrode nádherného projektu na pôde Univerzity Palackého v Olomouci bolo prvotnou myšlienkou práve spojenie krajín, miest, univerzít, životov zainteresovaných mladých, začínajúcich umelcov a ich dirigentov, prostredníctvom pomyselných mostov naprieč Európou. Banská Bystrica – Krakov – Olomouc, na tejto trase sa šírilo štyri mesiace zborové umenie prostredníctvom vzájomných stretnutí, intenzívneho nácviku spoločných zborových skladieb, či nahrávania CD s naštudovaným programom z workshopov, na ktorom sa podieľali všetky zúčastnené spevácke zbory.

Garanti projektu za jednotlivé krajiny, doc. PaedDr. Pavel Režný, Ph.D., hlavný riešiteľ a dirigent Smíšeného komorního sboru Ateneo Univerzity Palackého v Olomouci (Česká republika), v spolupráci s kolegami, pedagógmi a dirigentmi – prof. PaedDr. Milanom Pazúrikom, CSc., dirigentom Univerzitného speváckeho zboru Mladosť Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici (Slovenská republika) a prof. Adamom Korzeniowskim, dirigentom Chóru Mieszaneho Educatus Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej v Krakowe (Poľská republika), za vzácnej pomoci koordinátorov projektu – PaedDr. Ľubice Nechalovej a Mgr. Vítězslava Kružíka, preukázali, že realizovaná myšlienka spájajúcich „zborových mostov" bola bezpochyby správnou, pre zúčastnené spevácke zbory na mnohé roky nezabudnuteľnou, a pre nezainteresovaných milovníkov zborového spevu z radov širokej hudobnej verejnosti odborne a emocionálne obohacujúcou a zároveň inšpirujúcou.

Po Banskej Bystrici (22. – 24. októbra 2010) a Krakove (2. – 4. decembra 2010) bolo stretnutie v Olomouci v dňoch 25. – 27. februára 2011 tým najkrajším, a zároveň najnáročnejším. V rámci spoločného slávnostného koncertu, zaradeného do programu výročia obnovenia Univerzity Palackého v Olomouci, odzneli skladby slovenských, českých a poľských autorov, ako i známe diela svetových skladateľov – Wolfganga Amadea Mozarta: *Ave verum corpus*, Johanna Sebastiana Bacha *Psalite Deo nostro* (dirigent Pavel Režný), Milana Masiarika *Modlitba Pána*, Felixa Nowowiejskeho *Parce Domine* (dirigent Milan Pazúrik), Maurica Durufla *Ubi Caritas*, Franza Biebla *Angelus Domini* (dirigent Adam Korzeniowski) a spoločné skladby – Lukáša Borzíka *Kyrie* a *Gloria* in *Missa brevis* (dirigent Milan Pazúrik), Piotra Rubika *Psalm z Krakowem* a *Niech mówia że to nie jest miłość* (dirigent Adam Korzeniowski), Antonína Tučapského *Credo* in *Missa clara*, Víta Zouhara *Tutte quelle* (dirigent Pavel Režný). Koncert za účasti generálneho riaditeľa International Visegrad Fund Petra Vagnera, skladateľa doc. MgA. et Mgr. Víta Zouhara, PhD., prorektora Univerzity Palackého v Olomouci, zástupcov Unie českých pěveckých sborů a iných hostí, vyvrcholil študentskou hymnou *Gaudeamus igitur*, v spracovaní Antonína Tučapského a Pavla Klapila. Po osemhodinovom nahrávacom maratóne, vedenom skúseným ostravským režisérom Jiřím Pospíšilom, a spoločenskom stretnutí, nastal čas na zhodnotenie a rozlúčku.

Projekt financovaný grantovou agentúrou International Visegrad Fund so sídlom v Bratislave, a čiastočne jednotlivými univerzitami, je na konci. Hudba znejúca z nahraného CD bude účastníkom projektu navždy pripomínať spoločné zážitky z príjemne strávených chvíľ, akiste i hodiny driny pri študovaní reprezentatívnych skladieb z jednotlivých krajín, no úspech na poli zborového spevu neprichádza sám a zadarmo. Úplne na záver mi prichodí poďakovať všetkým – zborom a ich dirigentom, realizačnému tímu, grantovej agentúre i samotným univerzitám, a vysloviť želanie, aby podobné projekty neustále nachádzali priestor na realizáciu, podporu nadriadených subjektov, a zároveň obohacovali tých, pre ktorých hudba, a zborový spev zvlášť, je zmyslom a korením života.

PaedDr. Ľubica Nechalová

ROZHOVORY

Existencia anjelov vedecky dokázaná?

Katedra etickej a občianskej výchovy Pedagogickej fakulty UMB a Centrum pre celoživotné vzdelávanie UMB v predvianočnom čase (23. 11. 2010) pripravili a na pôde Pedagogickej fakulty UMB privítali **RNDr. Emila Páleša, CSc.**. Štvorhodinová **prednáška**, napriek neskorým večerným hodinám, sa zo strany študentov (ale aj širšej verejnosti) stretla s veľkým záujmom, o čom svedčí aj fakt, že najväčšia prednášková miestnosť na fakulte nepostačovala počtom sedadiel.

Netradičná prednáška s názvom **„Je stredoveká angeológia vedou?“ a podtitulom „Malý kurz hľadania kritérií pravdy na kontroverznej vedeckej teórii“** je na **Katedre etickej a občianskej výchovy** prvým pokusom v cykle aktivít pozývania hostí, ktorý by som pomenoval ako „*Alternatívy*“, alebo „*Bez cenzúry*“, alebo „*Marginálne vedecké hypotézy, či teórie*“. Práve univerzita je najvhodnejšia pôda pre takéto podujatia – jednak má už v názve „starosť o univerzálnosť – všeobsiahlosť a celostnosť“, jednak je (alebo by mala byť) „baštou slobody“, baštou slobodného myslenia, hľadania a bádania.

Vo vede sú teórie „mainstreamové“ a alternatívne. Ono to platí aj pre subjektívny výber, pre subjektívne hľadanie odpovedí na filozofické otázky. A tak, ak chceme niečo prijať alebo odmietnuť, je žiaduce sa s tým najskôr zoznámiť. Teda nový názor si prečítame, alebo vypočujeme. My sme uprednostnili tú druhú metódu – vypočuli sme si originál – autora knihy *Angelológia dejín*, ktorý je na Slovensku priekopníkom novej disciplíny. Naši študenti si mohli otestovať svoje argumentačné schopnosti na alternatívnej teórii idealistickej filozofie.

Na druhý deň sme nášmu hosťovi položili mnoho otázok, z ktorých niektoré uvádzame s odpoveďami RNDr. Emila Páleša, CSc.

1. V dnešnej dobe prevláda vedecký spôsob myslenia. Ako by ste teda súčasnému človeku vychovanému vo vedeckom duchu vysvetlili, čo sú anjeli? Čím sa jednotlivé druhy anjelov líšia a aké sú ich vzťahy k Bohu a k človeku?

Otázka by nemala znieť tak, akoby bolo samozrejmé, že existuje dajaký Boh a anjeli. Ani vedecké myslenie neprevláda, lebo väčšina našich rozhodnutí sa vedou neriadi. Básnik William Butler Yeats povedal, že netelesné bytosti sú tie, čo inak nazývame „náladami“. Čosi subtílne, z čoho klíčia naše myšlienky a nakoniec svet utvárajúce činy. Dokonca aj vedecké myslenie je v každej dobe pretkané inou podvedomou intuíciou a cítením. U jednotlivca tým vznikajú osobnostné typy, u celých epoch a kultúr to nazývame epistémou či paradigmou. V stredoveku sa to volalo „duch času“. Zistil som, že náuka o anjeloch popisuje reálne striedanie epistém, kultúrnych vĺn. Tým sa angelológia po 700 rokoch znova dostala do kontextu moderného myslenia – predmetom jej skúmania sú reálne psychické stavy. Čo sa však za tým celým skrýva, to nevieme – to je záhada.

2. V súčasnosti sa zaoberáte angelológiou prírody, v rámci ktorej ponúkate alternatívu voči darwinovskému chápaniu evolúcie. Čo je podľa Vás hybnou silou evolúcie? Pochádza človek z ľudoopov? Aké sú Vaše hlavné výhrady voči darwinizmu (alebo voči súčasnej genetike)?

Neodarwinizmus počíta s dvoma hybnými silami: dedičnosťou a selektívnym tlakom prostredia. Podľa mňa tu existuje ešte tretia sila. Tá sa prejavuje v synchrónnych konvergenciách. V každom období tvory majú sklon vyvíjať sa podobným smerom a to nezávisle od prostredia a bez toho, aby boli geneticky príbuzné. Zdôrazňujem to už dávno a profesor Simon Conway Morris z Cambridge časť toho v posledných rokoch skutočne preniesol do popredia paleontologickej diskusie. V čase, keď písal Darwin, všetci verili, že existujú telové stavebné plány, pravzory, podľa ktorých sú zvieratá utvárané. Po Darwinovi zase všetci uverili, že okrem prostredia tu vládne len bezhraničná náhoda. Pravda je niekde uprostred. Stará múdrosť tieto evolučné pra-typy zhrnula v obrazoch znamení zverokruhu či cherubínov, kým dejinné epistémy máme skondenzované v obrazoch archanjelov. Experimentujem s vedeckými hypotézami bližšími platónskemu idealizmu než materializmu.

Aj vznik epigenetiky je pre mňa zadosťučinením, lebo potvrdila to, za čo som bol v 90-tych rokoch 20. storočia zosmiešňovaný ako lamarckista a diletant. Stavovce majú menej deterministický vzťah k svojmu genómu. Človek prepína svoje gény a odovzdáva ich tak aj svojim potomkom.

3. Ako vidíte súčasné (postmoderné) obdobie? Je medziobdobím? Od čoho sa západný človek myšlienkovo oddeľuje a kam bude smerovať?

V angelologickej terminológii, postmoderna je tieň inšpirácie Michaela, ktorý je duchom súčasnosti. Rovnaký kvas a relativizácia hodnôt sa odohrávali v axiálnej epoche antiky. Tento myšlienkový chaos sa prekoná vtedy (a len vtedy), ak premostíme priepasť medzi srdcom a rozumom. Ak sa myslenie odpúta od hmotárstva a zduchovní sa. Duch doby nám dáva úlohu, ktorú sme zatiaľ nezvládli a celú spoločnosť to vrhá do zmätku.

Rozhovor viedli Mgr. Ján Kaliský, PhD. a Mgr. Jozef Bugár, PhD. z Katedry etickej a občianskej výchovy Pedagogickej fakulty UMB.

PRÍSPEVKY ŠTUDENTOV

Veľvyslanec Francúzska opäť na návšteve

Diplomatické návštevy na najvyššej úrovni majú na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici dlhú a dobre rozvinutú tradíciu. Aj vďaka pôsobeniu asociácie frankofónnych študentov EFPOLIT sú vzťahy s Francúzskou ambasádou na veľmi dobrej úrovni. Ich pracovníci sú u nás pravidelnými hosťami.

Nedávno sa na poste veľvyslanca Francúzska na Slovensku udiala zmena. Po odchode Henryho Cunyho jeho funkciu prevzal Jean-Marie Bruno. Keď sme sa následne dozvedeli, že nový veľvyslanec zamieri s prednáškou aj na našu fakultu, zavládla

všeobecná zvedavosť. Aký bude, výzorom aj osobnosťou a aké nové informácie sa od neho dozvieme. Dňa 23. februára 2011 vystúpil na pôde našej fakulty s prednáškou na tému „Zahraničná politika Francúzska“. Téma je to vysoko aktuálna a nanajvýš zaujímavá, najmä pre študentov medzinárodných vzťahov a politológie. Na prednáške sa mohli zúčastniť aj študenti bez znalosti francúzskeho jazyka, keďže bol zabezpečený simultánny preklad do slovenčiny.

Jeho Excelencia Jean-Marie Bruno poslucháčom ozrejmil, že cieľom jeho návštevy na univerzite je okrem stretnutia so študentmi aj dohodnutie detailov okolo založenia Francúzsko-slovenského inštitútu. V úvode prednášky sa venoval histórii, ozrejmil, na akých základoch stojí dnešná zahraničná politika Francúzska. Možno ich zhrnúť do štyroch hlavných bodov. V úvode vysvetlil, že Francúzsko sa považuje za krajinu, ktorá má pre svet špeciálny odkaz. Tento odkaz sa v minulosti Francúzsko často snažilo presadiť silou. Za zmienku stojí obdobie kolonizácie či napoleonské vojny. Druhý spôsob ako šíriť túto špeciálnu správu je silou príkladu. Pod tým rozumieme najmä šírenie francúzskeho jazyka a rozvoj diplomacie. Tretím pilierom, z ktorého vychádza francúzska zahraničná politika, je fakt, že počas celej histórie je úloha centrálnej moci prevládajúca. Po štvrté, Francúzsko chce vystupovať ako svetový hráč. Dôkazom toho je stále členstvo Francúzska v Bezpečnostnej rade OSN, či držanie jadrových strategických zbraní, ale aj druhé najpočetnejšie diplomatické zastúpenie vo svete.

V druhej časti prednášky sa venoval konkrétnym bodom zo stratégie zahraničnej politiky Francúzska. Hovoril najmä o prioritách krajiny, z ktorých prvou je už tradične kultúrna diverzita a jej udržiavanie. Zdôraznil, aby každá kultúra mohla existovať sama o sebe a aby rôzne kultúry neboli pohlcované jednou dominantnou kultúrou.

Druhou a najrozsiahlejšou prioritou je spolupráca v rámci Európy a Európskej únie (EÚ). Jean-Marie Bruno ju označil za kľúčovú. V prvom rade zdôraznil, že EÚ musí stavať na spoločných hodnotách akými sú demokracia, dodržiavanie ľudských práv alebo právny štát. Zmienil sa aj o problematike rozširovania EÚ. Naznačil, že Európa má svoje hranice a tie siahajú po hranice Turecka. Takže si zároveň položil otázku, kde by sa geograficky malo zastaviť rozširovanie Európskej únie. Zaujímavý bol jeho názor na spoluprácu dvoch ťahúňov EÚ – Francúzska a Nemecka. Uviedol, že proces zmierovania sa po druhej svetovej vojne bol náročný a treba sa usilovať, aby bol hlboký a trvalý. Podľa jeho názoru EÚ môže fungovať len vtedy, keď sa Francúzsko a Nemecko zhodnú, preto je nevyhnutné, aby sa vždy zhodli. Následne vyzdvihol Lisabonskú zmluvu a zároveň dodal, že aj napriek všetkým snahám EÚ nemá vlastné ozbrojené sily.

Za tretiu prioritu označil francúzsku účasť v zoskupení G20. Francúzsko mu bude predsedať práve v tomto roku. Jasne sformuloval ciele, ktoré sa Francúzsko ako dočasný líder G20 pokúsi dosiahnuť. Finančná regulácia, kontrola cien nerastných surovín a základných potravín, problémy spojené s globalizáciou, sociálne otázky a boj proti korupcii sú len niektoré z nich.

Na záver zdôraznil, že okrem doterajších zmien je potrebné sa pripraviť na ďalšie, a to ešte v rýchlejšom slede. Z tohto dôvodu by sme mali zostať optimistickí a budovať na spoločných základoch. Následne dostali priestor aj študenti na položenie otázok. Smerovali k francúzskej iniciatíve pri vytváraní Únie pre Stredomorie, kontroverznému vyhosteniu Rómov z Francúzska, či smerovaniu francúzskych aktivít pri podpore kultúrnej rôznorodosti. Všetky otázky boli položené vo francúzštine a len málo študentov využilo počas prednášky služby tlmočníka, čím bol náš hosť príjemne prekvapený.

Jeho Excelencia Jean-Marie Bruno po svojej prvej návšteve zanechal dobrý dojem. Dúfame, že korektné vzťahy medzi našou univerzitou a Veľvyslanectvom Francúzska v SR budú naďalej na veľmi vysokej úrovni. Dúfame tiež, že nás Jean-Marie Bruno opäť poctí svojou návštevou na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov UMB.

Zuzana Koperová
študentka 3. ročníka Medzinárodných vzťahov FPVaMV UMB

KONFERENCIA BEZPEČNOSTNÉ FÓRUM 2011

Katedra bezpečnostných štúdií Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici v rámci aktivít, ktoré vykonáva, v spolupráci s Akadémiou ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši, s Univerzitou obrany v Brne, s Univerzitou Karlovou

v Prahe, s National Aviation University v Kyjeve a s Krakowskou akademiou Im. Andrzeja F. Modrzewskiego v Krakove organizovala už po štvrtýkrát medzinárodnú vedeckú konferenciu s názvom *Bezpečnostné fórum*. Konferencia sa konala dňa 10. februára 2011 v priestoroch Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici za priaznivej účasti odbornej verejnosti pre národnú a medzinárodnú bezpečnosť nielen zo Slovenskej republiky, ale aj z Českej republiky, Ukrajiny a Poľska.

Cieľom konferencie je zvyšovať a rozširovať poznanie v oblasti bezpečnosti a prispieť tak k formovaniu bezpečnostnej komunity na Slovensku ale i v zahraničí. Bezpečnostné fórum je zamerané na meniace sa vnímanie bezpečnosti a teórií bezpečnosti z hľadiska vývoja teórie a praxe medzinárodných vzťahov od skončenia bipolarity vo svete smerom k súčasnosti, z čoho vyplývajú i ciele, ktoré si organizátori Bezpečnostného fóra stanovili. Fórum je založené na odbornej a nezávislej báze, pri-

čom sa zameriava na koordináciu činnosti slovenských, ale i zahraničných vysokých škôl, vedeckých pracovísk s cieľom koordinať činnosť štátnych, ale i neštátnych organizácií a inštitúcií a v neposlednom rade i činnosť domácej a zahraničnej komunity, pôsobiacej v oblasti bezpečnosti.

Bezpečnostné fórum 2011 uvítacím príhovorom slávnostne otvoril ***doc. B. Kováčik***, prodekan pre medzinárodné vzťahy Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov UMB v Banskej Bystrici, po ktorom nasledovali príhovory ***doc. M. Kelemena*** z Akadémie ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši, ***J. Vývleka***, zástupcu náčelníka generálneho štábu Ozbrojených síl SR, ***R. Javorčíka*** z Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky a uvítacie slovo patrilo aj ***M. Hudecovi*** z Ministerstva hospodárstva SR a ***R. Radičovi*** z Ministerstva obrany SR.

Po príhovoroch nasledovalo plenárne zasadnutie, ktoré bolo obsahovo zamerané na teoretické a metodologické problémy skúmania bezpečnosti, kde s odbornými príspevkami vystúpili ***L. Hofreiter, V. Zaplatynskyi, Š. Danics, F. Škvrnda a I. Uryadnikova***. Plenárne zasadnutie moderovali ***J. Lasicová a R. Kazanský***.

Prvý príspevok od ***L. Hofreitera*** z Krakowskej Akademie Im. Andrzeja F. Modrzewskiego v Krakove poskytol náhľad na činitele bezpečnostnej situácie, ***V. Zaplatynskyi*** z National Aviation University v Kyjeve vystúpil s prezentáciou nového chápania bezpečnosti v ére globalizácie, Islamskej oblasti sa venoval ***Š. Danics*** z Policajnej akadémie Českej republiky v príspevku „Islámské prostředí: náborové pole pro teroristické organizace v Německu?“, ***F. Škvrnda*** z Katedry medzinárodných vzťahov Ekonomickej Univerzity v Bratislave sa venoval problematike medzinárodnej bezpečnosti v podmienkach vytvárania multipolárneho usporiadania moci vo svetovej politike a ***I. Uryadnikova*** z Národného polytechnického inštitútu v Odesse vystúpila s príspevkom pod názvom „The concept of Risk in the Provision of Ecological Safety of Objects Teploenergy“, v ktorom sa venovala problematike poskytovania ekologickej bezpečnosti.

Po obednej prestávke pokračovalo rokovanie v dvoch sekciách. Prvá sekcia bola zameraná na vojenské a nevojenské bezpečnostné problémy (moderátor ***J. Ušiak***) a druhá sekcia sa obsahovo venovala bezpečnosti v ázijskom regióne (moderovala ***L. Husenicová***). V prvej sekcii ako prvý sa prezentoval ***J. Vývlek***, ktorý sa zameral na vojenské a nevojenské bezpečnostné problémy z aktuálneho pohľadu NATO. S príspevkom, ktorý sa venoval prístupu Severoatlantickej aliancie ku komplexnému riešeniu kríz, vystúpili ***V. Jurčák*** a ***P. Spilý,*** za nimi nasledoval ***V. Tarasovič*** a jeho príspevok „Strategické hodnotenie obrany – kde sme a kam smerujeme.“, na kritickú infraštruktúru a jej miesto v bezpečnostnom systéme sa zameral ***P. Marchevka***, s veľmi zaujímavou a tiež aj aktuálnou témou vystúpil ***J. Průcha***, ktorý predstavil globálnu problematiku obchodovania s ľuďmi, ***J. Kľučka*** a ***M. Ondrušek*** sa venovali tematike rastúceho významu ekonomickej bezpečnosti v poníman bezpečnosti v globálnej ekonomike, ***J. Vystavel*** predstavil problematiku kybernetického útoku na kritickú infraštruktúru štátu a posledný v sekcii vojenských a nevojenských bezpečnostných problémov vystúpil ***M. Mišík*** s tematikou energetickej bezpečnosti vo vzťahu k novým členským krajinám EÚ.

V druhej sekcii Bezpečnosť v regióne Ázie prezentovali svoje príspevky ***M. Horemuž*** s tematikou významu „Ázijského regiónu v ruskej bezpečnostnej projekcii“, ***Ľ. Čech*** s príspevkom „Stredná Ázia a hlavné faktory podmienenej stability regiónu“, ***P. Plentu***, ktorý sa venoval problematike bezpečnostných hrozieb v Strednej Ázii a ***M. Labuzníka*** so ***A. Šimčekovou*** so vzťahom medzinárodného spoločenstva a Afganistanu. Po prestávke

nasledoval príspevok od ***B. Chalmuradova*** „Moslimstvo a medzinárodný terorizmus“ a posledná v druhej sekcii vystúpila ***K. Pevná***, ktorá sa zamerala na hnutie Hizballáh, konkrétne z aspektu kľúčového aktéra na Blízkom východe.

Na záver je možné konštatovať, že Bezpečnostné fórum 2011 sa konalo za priaznivej účasti odbornej verejnosti nielen zo Slovenskej republiky, ale i zo zahraničia, čo pozitívne vplýva na posun vo vedeckom skúmaní v oblasti bezpečnosti. Výsledkom bohatej diskusie prezentovaných, ale i neprezentovaných príspevkov bude zborník z konferencie pod rovnomenným názvom. Vzhľadom k tomu, že sa na tohtoročnej konferencii zúčastnilo veľké množstvo prezentujúcich nielen z radov domácich a zahraničných vysokých škôl, ale aj príslušníkov Ministerstva zahraničných vecí SR, Úradu vlády SR, Vojenskej kancelárie prezidenta SR, Kancelárie bezpečnostnej rady, Národného bezpečnostného úradu, Ministerstva hospodárstva SR, Ministerstva obrany SR, Národnej rady SR, organizátori v budúcnosti plánujú konferenciu rozšíriť na viac dní.

Mgr. Lucia Borošová
interná doktorandka Katedry bezpečnostných štúdií FPVaMV UMB

Minister školstva SR Eugen Jurzyca pristúpil bližšie k študentom...

V dňoch 25. – 27. februára 2011 sa v Senci uskutočnilo 4. Valné zhromaždenie delegátov Študentskej rady vysokých škôl (ŠRVŠ) Slovenskej republiky za volebné obdobie 2010 – 2012. Delegáti ŠRVŠ rokovali s ministrom školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR) Eugenom Jurzycom, prezidentom Slovenskej rektorskej konferencie Liborom Vozárom, predsedom Rady vysokých škôl Viktorom Smieškom a prorektorom pre medzinárodné vzťahy a programy Vysokej školy manažmentu v Bratislave Jozefom Hvoreckým.

Rozoberali sa rôzne témy, z ktorých každá sa bytostne dotýkala každého jedného študenta na Slovensku. Patrili sem témy ako práva študentov, podmienky akreditácie vysokých škôl, zvyšovanie kvality vzdelávania či uplatnenie sa študentov na trhu práce. Študenti sú nespokojní, že Ministerstvo ŠVVaŠ SR riešilo a stále rieši novely týkajúce sa študentov bez nich. Predseda ŠRVŠ SR Juraj Tilesch konštatoval : „Chceme rokovať, demonštrácie pripadajú v úvahu až keď všetky ostatné cesty zlyhajú. Tento výrok odzrkadľuje skutočnosť, ktorá nastala v prípade novely zákona z dielne ministerstva zdravotníctva SR o povinnosti platenia zdravotných odvodov študentmi nad 26 rokov a doktorandmi nad 30 rokov.“

V diskusii sa pán minister M. Jurzyca vyjadril, že chce zvýšiť množstvo publikovania vysokých škôl do zahraničia a to tým, že ich bude motivovať finančne. Bokom nezostala ani téma o štatúte študenta či doktoranda. Delegátov ŠRVŠ SR zaujímalo, kedy spresnia legislatívu a jasne zadefinujú v zákone pojem študent, doktorand. Ministerstvo ŠVVaŠ SR chce zabezpečiť väčšiu informovanosť o uplatňovaní sa študentov, ktorí skončili daný odbor na domácom trhu práce. Týmto spôsobom chce zabrániť prehnanému množstvu študentov v odboroch, ktoré v takom počte nemajú budúcnosť.

Ďalej odpovedal na konkrétne otázky študentov. Na uznávanie našich titulov reagoval tým, že EÚ ich väčšinou uznáva, a to je skvelé. Ďalej z dielne Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR vzišiel návrh na zníženie počtu študentov v akademických senátoch. ŠRVŠ SR v tomto prípade jasne zaujala negatívne stanovisko.

Odpoveď na riešenie problému, že študenti nemajú dostatok praktických skúseností, pričom chcú prax už na VŠ, bola zarmucujúca. Podľa pána ministra riešenie tohto problému neexistuje. Nemôžu prinútiť firmy, aby dávali možnosť praxe vysokoškolským študentom, a preto je to nerealizovateľné. Víziou do budúcnosti môžeme nazvať skutočnosť, že študenti po ukončení prvého stupňa štúdia budú musieť zvládnuť jeden rok praxe, ktorá im bude dopredu zabezpečená a až potom sa vrátia do prednáškových miestností na druhý stupeň štúdia.

Študenti prijali následne plán demonštrácie v prípade, ak nebude zákon z Ministerstva zdravotníctva SR stiahnutý do 1. apríla. Demonštrácie sú naplánované do všetkých krajských miest v druhej polovici apríla.

„Je nevyhnutné so študentmi spolupracovať pri prijímaní rozhodnutí o budúcnosti školstva. Veď vďaka nim môžeme už viac ako dvadsať rokov hovoriť o slobode a demokracii,“ uzatvoril diskusiu Tilesch.

Delegátmi za Univerzitu Mateja Bela boli Andrea Jančárová (FPVaMV), Zuzana Halušová (EF), Bc. Katarína Klembalová (PF), Andrea Ferenčáková (FHV), Mgr. Miron Breznoščák (FHV), Miroslav Hajnoš (FPV) a František Kuffer (PrF).

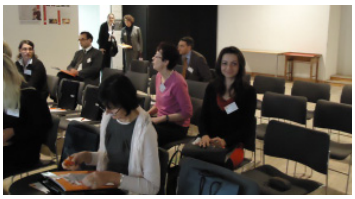
Zuzana Halušová
delegát EF UMB v ŠRVŠ SR
a tajomníčka pre finančné záležitosti ŠRVŠ SR

Študentky reprezentovali Ekonomickú fakultu UMB na interkultúrnom kongrese „New Horizons“ v Passau

V dňoch 28. – 30. októbra 2010 sa v nemeckom meste Passau, v Múzeu moderného umenia v Redoute Passau, konal v poradí už siedmy ročník interkultúrneho kongresu pod názvom New Horizons. Ústrednou témou kongresu bola medzinárodná interkultúrna komunikácia, o ktorej prednášali a diskutovali experti z celého sveta. Na podujatí sa zúčastnili **prof. Dr. Nancy Adler** z Katedry manažmentu na McGill University v Montreale, **Daniel Auwermann**, tlačový hovorca Európskej únie, a.D., **Dieter Jurgens**, Head of Human Resource RWE Supply & Trading GmbH, **Karola Heise** Marketing-Beraterin, Agentur-and Business Coach, **Zhengrong Liu**, Global Head of Human Resource LANXESS AG, **Prof. Dr. Burkhard Schwenker**, Chariman of the Supervision Board Roland Berger Strategy Consultants GmbH, **Brigitte Sitzberger**, Director Human Capital, Abu Dhabi Ecosystem Development Advanced Technology Investment Company (ATIC), **Stefan Wendlandt**, vedúci komunikačných tréningov a rozvoja kabín Lufthansa AG, **Jörg Broich**, Head of TSS Operations, T-Systems Slovakia, **David Sperl**, HR Manager, GE International, **Britta Laws**, Vice President Global Assignment Center, Deutsche Telekom AG

Okrem vyššie spomenutých prednášajúcich a zástupcov firiem sa na kongrese mohli zúčastniť i dvadsiati študenti z celej Európy. Podmienkou získania účasti na kongrese bolo vytvorenie príspevku k vyhlásenej téme. Pre rok 2010 to bola téma: „Do budúcnosti štartovať s interkultúrnou kompetenciou“ („Mit Interkultureller Kompetenz in die Zukunft starten“). Príspevok mohol mať formu textu, prezentácie, plagátu či animácie. Účasť na kongrese sa podarilo získať i dvom študentkám Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela, ***Lenke Čipkalovej a Lucii Varovej***, ktoré takto úspešne reprezentovali *Ekonomickú fakultu Univerzity Mateja Bela* a nemecké oddelenie našej fakulty.

Na účastníkov okrem prednášok a diskusií čakali pripravené workshopy a zaujímavý program, napríklad plavba loďou, či koncert na zámku Fürstenbau.

Počas slávnostnej večere organizátori vyhlásili tri najlepšie študentské príspevky. Medzi ohodnotenými bola aj Lenka Čipkalová, ktorá so svojím príspevkom, hudobnou animáciou, sa umiestnila na celkovom druhom mieste.

Lenka Čipkalová
3. ročník RRVS,
Ekonomická fakulta UMB

Nemecko inými očami

Nemecký jazyk má na slovenských školách, základných, stredných, ale aj vysokých veľmi dlhú tradíciu a patrí spolu s angličtinou a francúzštinou medzi najviac vyučované jazyky, o ktoré preukazuje veľký záujem stále dostatok študentov. Tento záujem o nemecký jazyk však nemusí ostať len pri výučbe

na školách, ale existuje viacero možností aktívneho venovania sa nemčine aj vo voľnom čase, a to rôznymi zaujímavými spôsobmi, napr. participáciou v spolkoch, ktorých hlavných cieľom je poukázať na dôležitosť, potrebu a krásu nemeckého jazyka, ako aj na významné postavenie nemecky hovoriacich krajín (Nemeckej spolkovej republiky, Rakúskej republiky, Švajčiarskej konfederácie a Lichtenštajnského kniežatstva) vo svete.

Medzi takéto spolky môžeme zaradiť aj Spolok nemecky hovoriacich študentov, Deutscher Studentenverein (DSV), pôsobiaci od marca roku 2010 na Fakulte politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, ktorý realizuje širokú škálu rôznorodej činnosti v nemeckom jazyku, v podobe premietania nemeckých filmov alebo diskusií o politickej situácii a aktuálnych udalostiach nielen v nemecky hovoriacich krajinách.

Vo februári tohto roku sa spolok DSV rozhodol o spojenie svojich doterajších aktivít a usporiadal zaujímavé podujatie pod názvom Deutschland – Tage, konajúce sa s priateľskou podporou nemeckého veľvyslanectva. Podujatie ponúklo návštevníkom v priebehu štyroch dní veľmi prínosný program, ktorého súčasťou bolo premietanie nemeckej komédie Soul Kitchen, ocenenej v roku 2009 pri príležitosti

66. ročníka filmového festivalu v Benátkach, a viacero prednášok a diskusií v slovenskom a nemeckom jazyku.

Veľký záujem vzbudila diskusia pod názvom „Nemecko dnes – aký je príbeh úspešnej krajiny?“, ktorej hosťami boli prof. PhDr. Stanislav Matejkin, CSc., doc. Dr. Ľudovít Tito, CSc., p. Rainer Iždinský z Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov a p. Christoph Rosenbaum, M.A. z Ekonomickej fakulty UMB. Pozvaní hostia komplexne analyzovali problematiku postavenia Nemecka po druhej svetovej vojne a jeho potenciál opätovne získať dominanciu v Európe a v rodiacej sa Európskej únii z viacerých hľadísk – historického, bezpečnostného, ako aj ekonomického. Celý obraz vojnou zničenej krajiny, krajiny okupovanej, rozdelenej na dva nezávislé štáty s diametrálne odlišnou ideológiou a smerovaním doplnili vlastné autentické skúsenosti niektorých hostí, ktorí si spomínali na všetky ťažké chvíle spojené s úsilím východných Nemcov utiecť do západného Nemecka na základe vízie lepšieho, istejšieho a prosperujúcejšieho života. Pre mnohých z nás sú tieto skutočnosti určite nepredstaviteľné, pretože aj napriek tomu, že celá Európa bola výrazne poznačená negatívnymi dopadmi vojny a následnej potreby znovuobnovenia a zapojenia sa do bežného života, mnohí Nemci sa len ťažko vysporiadali s neustálym osočovaním a obviňovaním, že sú zodpovední za všetko utrpenie, nespravodlivosť a škody spáchané počas druhej svetovej vojny. Postupom času, aj za pomoci iných krajín a predovšetkým prostredníctvom aktívnej angažovanosti významných nemeckých politikov, akými boli Konrad Adenauer, Willy Brandt, Gerhard Schröder, sa Nemecko postavilo na vlastné nohy a ukázalo svoju silu konkurovať aj tým najvyspelejším krajinám sveta, a to nielen v hospodárskej oblasti.

V súčasnosti patrí spolu s Francúzskom medzi kľúčových hráčov v Európskej únii, od ktorých rozhodnutia závisí budúce smerovanie všetkých členských štátov EÚ a ktoré sa usilujú o aktívnu kooperáciu s ostatnými európskymi krajinami. Nemecká spolková republika nadviazala veľmi intenzívne vzťahy aj so Slovenskou republikou prostredníctvom ekonomických investícií, ako aj rôznych kultúrnych projektov. Táto vzájomná spolupráca je zastrešená Veľvyslanectvom Nemeckej spolkovej republiky v Bratislave a preukázala sa aj v rámci spomínaného podujatia Deutschland – Tage, keďže pozvanie prijal kultúrny atašé nemeckého veľvyslanca pán Rolland Westebbe. Prednáška kultúrneho atašé pod názvom „Presse –Fernsehen – Internet – Zur Bedeutung der Medien in Deutschland“ bola tematicky zameraná na charakteristické znaky mediálnej spoločnosti, výrazne ovplyvnenej modernými technológiami 21. storočia, internetom, sociálnymi sieťami, ako aj na príčiny postupného poklesu

záujmu o rozhlas a tlač (noviny a časopisy), nielen v Nemecku, ale aj v ostatných krajinách. Otázkou už len ostáva, do akej miery by nás médiá mali ovplyvňovať, do akej miery si pod ich vplyvom každý formuje vlastný názor na akúkoľvek problematiku, ale tiež či sa súčasná spoločnosť 21. storočia nenachádza až priveľmi pod tlakom internetu a nestráca takýmto spôsobom vzťah k svojmu okoliu, čo môže viesť k jej izolovanosti. Okrem priblíženia problematiky významu médií v súčasnosti v porovnaní s ich postavením v minulosti pán Rolland Westebbe poukázal aj na hlavnú náplň práce kultúrneho atašé na veľvyslanectve, s dôrazom na prípravu návštevy významného politického predstaviteľa, akým je napr. kancelárka Nemeckej spolkovej republiky Angela Merkelová, ktorá sa zúčastnila vo februári stretnutia predstaviteľov krajín V 4 na nemeckom veľvyslanectve v Bratislave, aj za prítomnosti kancelára Rakúskej republiky p. Wernera Faymanna a ukrajinského predsedu vlády p. Mykola Azarova.

Na záver podujatia pripravil Deutscher Studentenverein pre záujemcov seminár o možnostiach štúdia v Nemecku a získania štipendií na rôzne študijné pobyty, letné kurzy, poskytované Nemeckou

akademickou výmennou službou, DAAD. Všetky informácie sprostredkoval p. Christoph Rosenbaum, M.A., lektor DAAD z Ekonomickej fakulty UMB. So svojimi skúsenosťami s nemeckým študijným systémom a so štúdiom na Slovensku sa podelil p. Magnus Wurm, účastník programu Erazmus. Na základe získaných informácií si študenti môžu vytvoriť predstavu o pre nich najvhodnejších štipendijných programoch, ktoré im na jednej strane umožnia zlepšiť ich vedomosti z nemeckého jazyka, získať viac študijných skúseností v zahraničí, tým porovnať základné princípy fungovania nemeckého a slovenského študijného systému a na druhej strane budú mať študenti možnosť bližšie poznať geografické, historické alebo kultúrne zákutia Nemecka.

Podujatia takéhoto charakteru sú pre študentov príležitosťou prejaviť záujem o nemecký jazyk, získať viac poznatkov o Nemecku, doplniť si svoje doterajšie vedomosti o historickom vývoji a súčasnom významnom postavení Nemecka v Európe a vo svete a zároveň mnohé prednášky a diskusie podnietili uvažovanie nad tým, čo táto krajina môže očakávať v priebehu najbližších rokov, na aké výzvy bude musieť reagovať a akým spôsobom sa budú naďalej rozvíjať slovensko-nemecké vzťahy. Na jeden týždeň sme sa tak mohli pozrieť na Nemecko aj inými očami.

Stanislava Šerfelová
študentka 2. ročníka Medzinárodných vzťahov FPVaMV UMB

Vedecká konferencia o spoločenskej zodpovednosti

Dňa 10. marca 2011 sa na Katedre životného prostredia Fakulty prírodných vied UMB pod záštitou dekana fakulty doc. RNDr. Alfonza Gajdoša, PhD. uskutočnila vedecká konferencia **Spoločenská zodpovednosť – súčasť environmentálnej a firemnej kultúry**. Konferencia bola určená študentom vysokých škôl vo všetkých troch stupňoch, vedeckým pracovníkom a ľuďom z praxe (manažérom, zamestnancom organizácií zo štátneho, podnikateľského a neziskového sektora). Hlavnou témou sa stala problematika konceptu spoločenskej zodpovednosti vo všetkých jej rovinách, nakoľko daný koncept sa postupne udomácňuje aj v našich zemepisných šírkach, či už v prostredí akademickej obce alebo u ľudí z praxe. Cieľom konferencie bolo spojiť poznatky všetkých zúčastnených strán.

Konferenciu otvorila prodekanka pre pedagogickú činnosť a sociálnu starostlivosť o študentov FPV UMB doc. RNDr. Jarmila Kmeťová, PhD. V úvodnom bloku boli prezentované vyžiadané prednášky hostí, menovite akademickú obec reprezentovali: prof. Ing. Viera Marková, PhD. (Ekonomická fakulta UMB), prof. Ing. Ján Zelený, CSc. (Fakulta prírodných vied UMB), prof. Ing. Milan Majerník, PhD. (Strojnícka fakulta TU Košice), doc. Ing. Václav Lednický, CSc. (Obchodně podnikatelská fakulta, Slezská univerzita Opava – Karviná, Česká republika), Ing. Branislav Sekera, PhD. (Materiálovo-technologická fakulta STU Trnava, ktorý zastupoval prof. Ing. Petra Sakála, CSc.). Prepojenie s praxou prezentoval manažér oddelenia riadenia ľudských zdrojov a BOZP organizácií Slovalco, a. s., Žiar nad Hronom Ing. Peter Oťapka. Čestným hosťom konferencie bol prodekan pre rozvoj a informatizáciu FPV UMB Ing. Marek Drimal, PhD. a doc. Mgr. Jacek Pyka, Ph.D. z Górnoślaskej wyszsej szkoly handlovej Katowice, Poľská republika.

V popoludňajšom bloku konferencie pokračovali prednášky prihlásených účastníkov z vyššie menovaných škôl a iných škôl a inštitúcií (Stredoeurópska vysoká škola Skalica, Stredná odborná škola drevárska Krásno nad Kysucou, Úrad městské části Praha 10, Trenčianska regionálna komora a Slovenská obchodná a priemyselná komora). Záver konferencie bol venovaný neformálnej diskusii v prostredí „vedeckej kaviarne". Účastníci konferencie aplikovali metódu **World Café**, ktorá sa od roku 1995 využíva na diskusiu aktuálnych problémov spoločnosti. Jej základ spočíva v rozdelení diskutujúcich na menšie skupiny, ktoré sa v pravidelných intervaloch obmieňajú tak, aby sa za jednotlivými stolmi vystriedali všetky skupiny. Pre potreby konferencie bolo stanovených päť stolov s nasledovnými témami: zodpovedné podnikanie v cestovnom ruchu; spolupráca univerzít s externým prostredím; zodpovednosť v dodávateľskom reťazci a u spotrebiteľov; environmentálny rozmer spoločenskej zodpovednosti a spoločensky zodpovedné investovanie, rozvoj ľudských zdrojov a investícia do komunity. V podmienkach Slovenskej republiky sa využitím metódy World Café prvýkrát diskutovala téma spoločenskej zodpovednosti.

Konferencia sa uskutočnila za podpory vedenia katedry a Fakulty prírodných vied UMB, Centra pre filantropiu v Bratislave, Centra environmentálnej a etickej výchovy Živica v Bratislave, Slovenského ústavu technickej normalizácie v Bratislave a Společnosti pro Fair Trade v Brne, ktorí poskytli pre účastníkov prezentačné materiály.

Konferencia sa uskutočnila ako výstup projektu univerzitnej grantovej agentúry UGA UMB s názvom *Uplatnenie metódy World Café na komunikáciu konceptu firemného občianstva v kontexte udržateľného rozvoja organizácie*.

Organizačný výbor konferencie
interní doktorandi Katedry životného prostredia FPV UMB
foto: Bc. Marek Rakovský
Katedra životného prostredia FPV UMB

V novom roku, s novou silou

„V novom roku, s novou silou“, tak by sa dala opísať práca nášho tímu študentskej dobrovoľníckej organizácie Erasmus Student Network UMB Banská Bystrica (ESN UMB BB). Veríme, že naše úsilie pomôže zviditeľniť Univerzitu Mateja Bela a ukázať jej potenciál ako silnej vzdelávacej inštitúcie aj za hranicami Slovenska.

Naším cieľom je pomáhať zahraničným študentom, prichádzajúcim na pôdu Univerzity Mateja Bela (UMB), a tým spoznať nové kultúry a ľudí. Hlavnou činnosťou našej organizácie je pomoc týmto študentom pri orientácii v novom prostredí a spríjemnenie ich pobytu u nás. Prideľujeme každému z nich osobného tútora cez takzvaný „buddy system“, ktorý uľahčuje príchod a registráciu v internátnych domoch, oboznamuje s pravidlami na internáte, spraví menšiu prehliadku školy a mesta a podobne. V spolupráci s jednotlivými fakultami, Informačným centrom Banská Bystrica a Slovenskou agentúrou pre cestovný ruch pre nich pripravujeme informačné balíčky pozostávajúce z publikácií o možnostiach štúdia na UMB, o Slovensku a meste Banská Bystrica. Taktiež obsahujú veľa praktických informácií (odchody autobusov, mapu mesta Banská Bystrica, tlačivá pre ISIC karty, atď.). Každý semester zabezpečujeme pre študentov z krajín mimo EÚ doprovod na prokuratúru, zdravotnú prehliadku v Martine a cudzineckú políciu, keďže väčšina týchto inštitúcií nemá personál zaškolený pre prácu v anglickom jazyku.

Snažíme sa úzko spolupracovať s jednotlivými fakultami a referentmi pre medzinárodné vzťahy, aby sme im boli nápomocní vo vytvorení dobrého obrazu o UMB.

Ďalším zámerom ESN UMB BB je prezentácia Slovenska ako krajiny atraktívnej pre turistov. Pre našich zahraničných študentov takmer každý víkend organizujeme poznávacie výlety po okolí, ako aj do našich vzdialenejších miest. Poskytujeme im kvalitný prierez histórie a kultúry. V priebehu prvých týždňov semestra sme už spoločne absolvovali návštevu dreveného kostolíka v Hronseku, miest Zvolen a Kremnica, výlet do Vysokých Tatier na celodennú lyžovačku a tiež ochutnávku vín v Topoľčiankach. Zorganizovali sme uvítací večer s domácim občerstvením, filmový večer v príjemnom prostredí, karneval a taktiež športové aktivity, ako bowling alebo návšteva hokejového zápasu fakúlt UMB. Spracovali sme zoznam divadiel, múzeí a priestorov so živou hudbou. Tiež ich informujeme o možnostiach trávenia voľného času v športových priestoroch UMB. Odmenou za naše úsilie je dobrý pocit z nových priateľstiev, ktoré vznikajú vďaka spoločne trávenému času.

Neobmedzujeme sa na prezentáciu UMB len pre študentov, ktorí sem už prišli, ale spolupráca na národnej a medzinárodnej úrovni v rámci Erasmus Student Network International (ESN) je širšia. Začiatkom januára sa na pôde našej univerzity konalo národné stretnutie ESN za účasti predstaviteľov siedmych slovenských a dvoch zahraničných univerzít a členov Študentskej rady vysokých škôl Slovenskej republiky. Formou diskusií a workshopov sme si vymieňali know-how o práci so zahraničnými študentmi, ako aj upevňovali vzájomné vzťahy. Koncom marca sa niektorí naši členovia zúčastnia na najväčšej európskej študentskej konferencii ESN International Annual General Meeting v Budapešti, kde počas jedného zo štyroch dní budú prezentovať Univerzitu Mateja Bela. Stretne sa tam vyše 500 študentov z 36 európskych univerzít a Turecka, ako aj predstavitelia nadnárodných spoločností. Sme radi, že vďaka členstvu v ESN International máme možnosť prezentovať našu univerzitu aj na takomto veľkom a významnom podujatí.

Úprimne nás mrzí, keď sa občas stretávame s názormi, že naša organizácia, ktorá sa stará o týchto študentov, by mala byť zodpovedná za ich správanie. Sú to dospelí ľudia, ale z iných kultúr a často sa stáva, že sem prídu s názorom, že výmenný pobyt Erasmus je jedna veľká párty. Otvorene a často ich upozorňujeme na zvyky a obyčaje u nás a podporujeme názor, aby boli na nich kladené rovnaké nároky ako na slovenských študentov, čo sa týka vzdelávania, účasti na vyučovaní, ako aj správania sa v internátnych domoch.

Na záver len zopakujem, že naše úsilie pomôže zviditeľniť UMB, zatraktívniť štúdium na nej a tým prilákať viac kvalitných a kultúrne založených ľudí do našej krásnej krajiny a mesta.

Michal Straňák
ESN UMB

Zástupcovia Pont francophone vo Versailles

Dynamická asociácia študentov francúzštiny *Pont francophone* (PF), ktorá od roku 2007 pôsobí aj na Katedre romanistiky Fakulty humanitných vied UMB, bola vyhlásená za jednu zo štyroch najlepších frankofónnych organizácií v EÚ za r. 2010. Toto medzinárodné ocenenie udelilo združenie *Civisme et Démocratie* (Občianstvo a demokracia), ktoré za podpory francúzskej vlády rozvíja demokratické hodnoty v rámci krajín EÚ. PF je dnes najväčšia frankofónna asociácia študentov na Slovensku s dvoma hlavnými centrálami – v Bratislave a v Banskej Bystrici.

Súčasťou ocenenia bola pozvánka na medzinárodný seminár pod názvom *„20 ans après ... ça continue" (20 rokov po ... pokračujeme)*, ktorý sa konal v dňoch 16. – 20. marca 2011 vo Versailles. Päťčlenná študentská delegácia vycestovala do Francúzska, kde prezentovala nielen svoje mimoškolské aktivity,

ale aj Univerzitu Mateja Bela. Slovenskú skupinu študentov podporila svojou prítomnosťou aj riaditeľka Slovenského inštitútu v Paríži p. Božena Krížiková.

Počas štyroch dní sme na versailleskej radnici s ostatnými frankofónnymi organizáciami z Belgicka, Francúzska a Rumunska diskutovali formou okrúhlych stolov na rôzne témy, napr. demokracia a z nej vyplývajúca zodpovednosť v slobodnej spoločnosti, občianstvo a aktívne angažovanie sa mladých v európskej spoločnosti. Cieľom seminára bolo predstaviť všetky možnosti, ktoré majú mladí Európania k dispozícii v podobe europrojektov a návod ako ich efektívne využívať. Vďaka prednáškam zástupcov Európskeho parlamentu mladých a iných európskych inštitúcií sa dnes ľahšie orientujeme v problematike

riadenia projektov EÚ a sme odhodlaní využiť všetky príležitosti na rozšírenie alebo upevnenie partnerstva so študentskými organizáciami v Európe. Zároveň sme sa dohodli na budúcej spolupráci a na udržiavaní kontaktov formou diskusného fóra.

Medzinárodný úspech motivoval všetkých študentov, ktorí sa aktívne podieľajú na aktivitách PF. Tí už teraz pripravujú nové projekty a aktivity, aby podporili šírenie francúzskeho jazyka a frankofónnej kultúry na Slovensku.

Bc. Martin Pleško, 1. Mgr. UAP FJ,
viceprezident PF v Banskej Bystrici
Bc. Lucia Gavlasová, 1. Mgr. UAP FJ,
riaditeľka kancelárie PF v Banskej Bystrici

Foto 1: Zástupcovia PF Banská Bystrica – Martin Pleško a Lucia Gavlasová

Foto 2: Delegácia PF (sprava) – Dominika Šarinová, Adriána Pavelková (viceprezidentka PF Bratislava), Ľubomír Jančok (zakladateľ), Lucia Gavlasová (vedúca kancelárie PF Banská Bystrica), Martin Pleško (viceprezident PF Banská Bystrica)

Foto 3: Počas diskusie

Lakomec

Divadelné predstavenie, ktoré ponúka Divadlo Jozefa Gregora Tajovského vo Zvolene, má už na scéne divadelných dosiek nemálo odohratých repríz. Aj keby sa na prvý pohľad mohlo zdať, že historická komédia nemá súčasnému ľudstvu čo povedať, po navštívení inscenácie dochádza divák k zisteniu, že opak je pravdou.

Bohužiaľ, aj v dnešnom svete sa stretávame s mnohými podobami nie veľmi chvályhodnej ľudskej vlastnosti, akou je lakomstvo. Príbeh Harpagona, bohatého statkára a otca dvoch detí, je nadčasový a vystihuje aj súčasnú dobu. Boj lásky mladých ľudí proti vôli otca spojenou s nenásytnou chuťou po bohatstve je toho príkladom. Síce majú dnes mladí už voľnejšiu ruku, čo sa týka výberu partnera, Moliérovo vystihnutie prekážok spoločnosti v tejto hre je priam geniálne. Chuť po majetku, ktorá sa vystupňuje až k obvineniu vlastnej rodiny z krádeže svedčí o tom, že človek obklopený peniazmi túži mať stále viac a viac. Pri nenásytnosti, aká je v tomto prípade, môže divák vidieť, že ani najbližší ľudia nezohrávajú v očiach lakomca takú dôležitú úlohu, ako sú peniaze a hodnoty rodiny a priateľstva strácajú význam. Našťastie, neexistujú na svete len ľudia podobní Harpagonovi a je tu stále dosť takých, ktorým spravodlivosť nie je ľahostajná. Rozuzlenie zápletky krádeže a vyvrcholenie nájdením stratenej rodiny, obrátí kartu na šťastný koniec spojeného s pravou láskou.

Aj keď sa Harpagonova nenásytnosť nemení, každý má to, čo považuje za najdôležitejšie. Jedny šťastnú lásku, Lakomec zas majetok. Vynikajúce predstavenie dopĺňa humor, ktorý nielen spríjemňuje, ale aj ironicky prispieva k zobrazeniu spoločnosti v kvalitnej Moliérovej dráme.

Zhliadnuť toto predstavenie, na ktorom som sa zúčastnila v rámci predmetu francúzske kultúrne štúdiá so svojimi spolužiakmi dňa 9. marca 2011, bolo pre mňa obrovským zážitkom.

Zuzana Čerbová
študentka 1. ročníka
Bc. ŠP EKŠ FHV UMB

ŠPORT

Erzurum dejiskom 25. svetovej zimnej univerziády

V dňoch 27. 1. – 6. 2. 2011 sa vo vysokohorskom stredisku Erzurum na severovýchode Turecka uskutočnila 25. svetová zimná univerziáda.

Skokanský areál

Z hľadiska môjho pohľadu mala slovenská výprava adeptov na získanie medailových umiestnení niekoľko. Je potešiteľné, že nimi boli najmä študenti, resp. už absolventi Fakulty humanitných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Na strane druhej musím vysloviť spokojnosť a poďakovanie, že po niekoľkoročnej starostlivosti o študentov, vrcholových športovcov počas ich štúdia na KTVŠ, našla Slovenská asociácia univerzitného športu miesto vo výprave, zúčastnila som sa Svetovej univerziády prvýkrát a mohla som svojou mierou prispieť k úspechom športovcov UMB.

Absolventka štúdia na KTVŠ FHV UMB v Banskej Bystrici **Alena Procházková** (beh na lyžiach) sa ziskom 4 zlatých medailí stala najúspešnejšou akademičkou Svetovej univerziády 2011, **Matej Kazár** (biatlon) a **Nikola Gápová** (ľadový hokej) získali bronzovú medailu. Slovenská výprava mala 61 športovcov a získala celkovo sedem medailí a z nich **šesť** získali práve vysokoškoláci z UMB.

Univerzitné mestečko Erzurum leží v nadmorskej výške asi 2000 m n. m., čo spôsobovalo viacerým športovcom aklimatizačné problémy. Teploty v dejisku univerziády sa pohybovali cez deň do -6 °C, vo večerných hodinách až do -18 °C. Najväčší problém spôsoboval nedostatok snehu, predovšetkým na zjazdových tratiach. Služby pre jednotlivé výpravy pomáhal zabezpečovať tím dobrovoľníkov z radov študentov tureckých univerzít.

Alena Procházková a jej zlatá zbierka medailí

Na svoje prvé preteky v behu na lyžiach na 5 km klasicky, ktoré patria k jej obľúbeným, nastúpila *Alena Procházková* po chorobe. S konečným **5. miestom** nebola ani ona, ani jej realizačný tím, úplne spokojná. Trocha sa nevydarilo voskovanie, ale ako sa nakoniec ukázalo, bolo to k niečomu dobré, pretože už v ďalších pretekoch nebol s voskovaním žiaden problém. Ako priama účastníčka vedenia výpravy konštatujem, že to čo v nasledujúcich dňoch dokazovala Alenka na bežeckých tratiach, bol pre mňa zážitok na celý život.

V najsilnejšej disciplíne v šprinte na 1,3 km sa ukázala naša reprezentantka v plnej sile a postupne od štvrťfinále cez semifinálové behy v cieľovej rovinke finálového behu porazila všetky súperky, obsadila **1. miesto** a získala **prvú zlatú medailu** pre akademický šport Slovenska, ale najmä pre seba.

Alena Procházková s trénerom a maskotom

Silu záverečného finišu v cieľovej rovinke dokázala A. Procházková aj v skiatlone – pretekoch 5 km klasicky a 5 km voľnou technikou**,** kde opäť prevalcovala všetky súperky, najmä z Ukrajiny a Ruska a získala **druhú zlatú medailu**.

Svoju medailovú zbierku obohatila o **tretiu zlatú medailu** v Mix team sprintoch spolu s Petrom Mlynárom. V divácky atraktívnych pretekoch sa prepracovali do finále, v ktorom nedala svojou bežeckou technikou a taktikou šancu súperom najmä Ala Procházková a na poslednom úseku v poslednom stúpaní s prehľadom skúsenej pretekárky odrazila nápor súperiek a preteky skončila víťazným finišom v cieľovej rovinke.

Mimoriadne úspešný bol desiaty deň súťaží SZU 2011 najmä pre *Alenku Procházkovú*. Vo svojom piatom štarte v bežeckých disciplínach (preteky na 15 km s hromadným štartom) získala už **štvrtú zlatú medailu** a rozšírila zbierku dvoch strieborných medailí z predchádzajúcich svetových univerziád. Po takticky výbornom behu voľnou technikou porazila predovšetkým Talianky, Francúzky a Rusky, ktoré spolu s Alenou jazdia svetové poháre.

V úvodných individuálnych pretekoch na 20 km mužov biatlonistov potešil konečným **3. miestom** celú slovenskú výpravu *Matej Kazár*, ktorý bol po tretej streľbe na prvom mieste, v poslednej položke mu ušla jedna rana, a to ho pripravilo o zlato. Konštatoval, že k bronzovej medaile mu prispelo výborné voskovanie, spoľahlivá streľba, jeden z jeho najlepších bežeckých

výkonov, ale aj pomoc a podpora celého realizačného tímu. *Dušan Šimočko* skončil na **15. mieste**.

V ženskej súťaži (15 km) sa umiestnila *Terka Poliaková* na **23. mieste**.

V pretekoch v šprinte *Matej Kazár* nepredviedol taký výkon, na ktorý si trúfal a po štyroch trestných kolách sa umiestnil na konečnom **11. mieste**.

Naša radosť z medaily

Ženy predviedli v poli viacerých účastníčok súťaží svetového pohára v biatlone svoj štandardný výkon a obsadili **15. miesto** *Martina Chrapanová* a **23. miesto** *Terézia Poliaková.*

Postupne sa medzi pretekármi rozšírila viróza a zasiahla viacerých športovcov, ale aj trénerov. Podpísala sa aj pod ďalšie umiestnenia *Mateja Kazára*, ktorý sa v stíhacích pretekoch chcel umiestniť medzi prvými šiestimi pretekármi, čo sa mu nepodarilo a skončil na **12. mieste**. Z dievčat sa *Martina Chrapanová* umiestnila na **13. mieste**.

Úspešná Alena Procházková

Matej Kazár na stupni víťazov

Preteky zmiešaných štafiet na 2x 6 km a 2x 7,5 km výborne rozbehla *Martina Chrapanová*, ktorá odovzdávala na 2. mieste *Terézii Poliakovej*, na ktorej sa ale postupne ukázal negatívny vplyv vysokej nadmorskej výšky a toto miesto neudržala. Následne však *Dušan Šimočko* a *Matej Kazár* postupne doviedli štafetu na **5. miesto**.

Krásny súboj o konečné **6. miesto** v pretekoch s hromadným štartom predviedol *Dušan Šimočko*. V cieli daroval toto umiestnenie svojmu otcovi, ktorého museli v nemocnici v Erzurume operovať, a tak sa nemohol zúčastniť na pretekoch. *Matej Kazár* po nie veľmi presnej streľbe obsadil **13. miesto.** Z dievčat neštartovala ani jedna kvôli zdravotným problémom.

Pre slovenskú výpravu so ziskom 4 zlatých a 3 bronzových medailí, na ktorých sa výraznou mierou podieľali práve reprezentanti UMB, bola SZU 2011 hodnotená ako jedna z najúspešnejších. Naši športovci dokázali, že patria k športovej akademickej špičke, čo popri študijných povinnostiach nebolo jednoduché.

Dušan Šimočko a 6. miesto pre otca

Účastníci, reprezentanti UMB a výsledky SZU 2011v Erzurume

Bežecké lyžovanie:
Alena Procházková – absolventka TVJ na KTVŠ FHV – 4x 1. miesto a 1x 5. miesto
(realizačný tím: Ján Valuška – absolvent TVJ na KTVŠ FHV
Benedikt Procházka – člen ŠK Slávia Ekonóm UMB
Michal Malák – absolvent TVJ na KTVŠ FHV).

Biatlon:
Matej Kazár – absolvent TVJ na KTVŠ FHV – 1x bronzová medaila; štafeta 5. miesto
Dušan Šimočko – absolvent TVJ na KTVŠ FHV, 6. miesto masstart; štafeta 5. miesto
Terézia Poliaková – 3. roč. TVJ na KTVŠ FHV, štafeta: 5. miesto
Martina Chrapanová – 3. roč. TVJ na KTVŠ FHV, štafeta: 5. miesto.

Ľadový hokej:
Muži: konečné **5. miesto**: **Dárius Rusnák** – Právnická fakulta,
Ondrej Zošiak – Pedagogická fakulta
Hokejisti po víťazstve nad Českom 3 : 2 v boji o 5. miesto porazili tím Kanady 4 : 3.

Ženy: **3. miesto** a ***bronzová medaila***: **Nikola Gápová** – Ekonomická fakulta
V súboji o tretie miesto porazili slovenské akademičky tím USA 3 : 1.

Snoubording:
Lucia Kupcová – Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov
Lucia sa kvalifikovala do finálových súťaží v snowboardcross a konečné 14. miesto, čo vzhľadom na jej tréningové možnosti bolo maximum. V disciplíne para1elný slalom 17. miestom nepostúpila do osemfinále.

Zjazdové lyžovanie:
Jaroslav Babušiak – absolvent PF obsadil postupne vo svojich štartoch 2x 12., 13. a 15. miesto.
(tréner Ivan Heimschild – absolvent FHV UMB).

Členka vedenia slovenskej výpravy:
Božena Paugschová – odborná asistentka KTVŠ FHV UMB.

Univerziádny oheň

Hokejistky po víťazstve nad USA

Viac fot ografií nájdete na stránke: www.fhv.umb.sk/app/index.php?ID=4353

PaedDr. Božena Paugschová, PhD.
KTVŠ FHV UMB

Zásady uverejňovania príspevkov do spravodajcu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici *UNIVERSITAS MATTHIAE BELII*

Spracované pre potreby prispievateľov
na základe rozhodnutia Redakčnej rady Spravodajcu UMB Universitas Matthiae Belii
dňa 2. februára 2011.

1. **Technické parametre príspevkov**: textové príspevky zasielajte ako dokument programu Microsoft Word, typ písma Times New Roman, veľkosť písma: 12, riadkovanie 1,5. Tabuľkové prílohy je možné zasielať aj ako dokument programu Microsoft Excel.

2. **Rozsah príspevkov:** max. 3 strany A4 aj s fotodokumentáciou (grafickou prílohou) v zmysle vyššie uvedených technických parametrov. Rozsah je možné prekročiť v prípade významnej udalosti – výročia, mimoriadnych udalostí v živote fakulty, pracoviska. Prekročenie rozsahu je potrebné vždy konzultovať s redakciou Spravodajcu. Rozsiahle hodnotiace a štatistické správy pracovísk redakcia nebude uverejňovať.

3. **Zasielanie príspevkov a príloh**: príspevky a fotografie (grafické prílohy) je možné zasielať priebežne elektronickou poštou, prípadne na CD nosiči na adresu redakcie vždy s uverejnením autora príspevku (meno, priezvisko, študent/zamestnanec, fakulta/pracovisko). Fotografie v najvyššej kvalite je potrebné zasielať ako samostatné prílohy napr. vo formáte raw, tiff, jpg, bmp, png a pod. (nie ako súčasť textového príspevku v MS Word). Je lepšie, ak prispievateľ zašle viac fotografií, z ktorých Redakčná rada a externý grafik vyberú k príspevku max. 2 – 5 záberov v najlepšej kvalite (podľa rozsahu príspevku). V prípade, že poskytnuté fotografie nebudú kvalitné, Redakčná rada si vyhradzuje právo tieto neuverejniť.

4. **Uverejnenie príspevkov**: Redakčná rada posúdi všetky zaslané príspevky a zaradí ich do príslušných rubrík. V prípade, že poskytnuté príspevky budú do redakcie zaslané po termíne uzávierky alebo ich už nebude možné zaradiť do aktuálneho čísla pre nedostatok miesta, Redakčná rada si vyhradzuje právo posunúť ich uverejnenie do nasledujúceho čísla. Redakčná rada si vyhradzuje právo na gramatickú, štylistickú a formálnu úpravu dodaných príspevkov. Redakčná rada neuverejní príspevky, ktoré sú nejakým spôsobom nevhodné a ktoré morálne, etnicky alebo inak porušujú základné spoločenské normy.

5. **Periodicita vydávania:** Spravodajca UMB vychádza ako dvojmesačník (okrem letných prázdnin).

6. **Uzávierka príspevkov:** je vždy 20. deň v prvom mesiaci dvojčísla (príklad: pre dvojčíslo január – február je uzávierka príspevkov 20. januára).

7. **Adresa redakcie**: Mgr. Simona Štepanovícová, výkonná redaktorka Spravodajcu UMB, Rektorát UMB, referát marketingovej komunikácie Národná 12, 974 01 Banská Bystrica, telefón: 048/446 1164, e-mail: simona.stepanovicova@umb.sk

Oznamujeme všetkým, ktorí by chceli prispieť do ďalšieho čísla Spravodajcu UMB, že príspevky môžu posielať elektronickou poštou na adresu simona.stepanovicova@umb.sk. Uzávierka príspevkov do ďalšieho čísla je 20. mája 2011. ***Redakčná rada***

Spravodajca Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici
ERUDITIO MORES FUTURUM
Universitas Matthiae Belii

Spravodajca Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici Universitas Matthiae Belii. Vydáva: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici. Adresa: Národná 12, 974 01 Banská Bystrica. IČO: 30232295. Registrácia MK SR: EV 1116/8. Vychádza ako dvojmesačník, okrem letných prázdnin. Redakčná rada: PaedDr. Štefan Porubský, PhD. (predseda), Mgr. Simona Štepanovícová (výkonná redaktorka), PaedDr. Július Lomenčík, PhD. (jazykový redaktor, FHV), Monika Tomášiková (EF), PaedDr. Mária Rošteková, PhD. (FPVaMV), PaedDr. Miriam Spodniaková-Pfefferová, PhD. (FPV), doc. PhDr. Ingrid Emmerová, PhD. (PF), JUDr. Jana Muránska, PhD. (PrF). Za obsah príspevkov zodpovedajú autori. Grafická úprava a tlač: Miroslav Chladný, Tlačiareň BRATIA SABOVCI, spol. s r.o. Zvolen, http://www.printbs.sk. Fotografie: archív UMB. On-line verzia: www.umb.sk.

Nepredajné

www.slsp.sk | sporotel: 0850 111 888 | 293 obchodných miest v SR | 708 bankomatov v SR | 5 853 bankomatov skupiny Erste

Chcete bývať vo svojom?

Požiadajte o úver na bývanie so zvýhodneným úrokom, pri ktorom si splátky môžete kedykoľvek znížiť alebo zvýšiť.

Všetky sny o lepšom bývaní uskutočníte rýchlo a jednoducho **s úverom od Slovenskej sporiteľne – jednotky v úveroch na bývanie.**

- Úver na bývanie s úrokovou sadzbou **už od 3,99 % ročne**,
- Hypotekárny úver pre mladých s úrokovou sadzbou **už od 0,99 % ročne**,
- pri Úvere na bývanie do 70 % hodnoty nehnuteľnosti aj bez dokladovania účelu,
- poskytujeme úvery aj do 100 % hodnoty nehnuteľnosti,
- možnosť získať aj vyšší úver vďaka progresívnemu splácaniu,
- poistenie k úveru aj poistenie nehnuteľnosti získate jednoducho a pohodlne na 1 mieste spolu s úverom.

Zoberte si, koľko potrebujete, s mesačnou splátkou, aká vám vyhovuje. Nechajte sa inšpirovať:

	Výška mesačnej splátky* pri vybranej lehote splatnosti		
Výška úveru	10 rokov	20 rokov	30 rokov
10 000 €	Od 104,69 €	Od 64,04 €	Od 51,17 €
40 000 €	Od 408,28 €	Od 245,67 €	Od 194,23 €
65 000 €	Od 661,27 €	Od 397,03 €	Od 313,44 €

Prepočet je pripravený pri úrokovej sadzbe 3,99 %.
* Mesačná splátka je uvedená vrátane poplatku za správu úveru 3,49 €.

Znížte alebo zvýšte si splátku kedykoľvek tak, ako práve potrebujete.

Možností máte niekoľko, napríklad:
- predĺženie alebo skrátenie lehoty splatnosti,
- zmena dĺžky fixácie úrokovej sadzby – u nás bez poplatku,
- mimoriadna splátka bez obmedzení aj bez poplatku nielen do 20 % výšky úveru ročne,
- zmena z progresívneho splácania na rovnomerné.

Chcete zmeniť mesačné úverové splátky?
Navštívte čo najskôr ktorékoľvek z 293 obchodných miest Slovenskej sporiteľne. Viac informácií získate na stránke www.slsp.sk a na linke Sporotel 0850 111 888 alebo 0910 111 888.

SLOVENSKÁ SPORITEĽŇA
Bližšie k vám

Poznámka: Úver môže byť poskytnutý po splnení podmienok stanovených bankou. Za rok 2010 dosiahla Slovenská sporiteľňa najväčší trhový podiel v objeme poskytnutých úverov na nehnuteľnosti v SR.